

SOUKROMÁ VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ ZNOJMO s.r.o.

Bakalářský studijní program: **Ekonomika a management**

Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Daně z příjmů - Daňově uznatelné a neuznatelné náklady a výdaje

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: **Pavλίna TULACHOVÁ**

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Mgr. Olga HOCHMANNOVÁ**

Znojmo, 2012

PROHLÁŠENÍ:

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma „Daně z příjmů – Daňově uznatelné a neuznatelné náklady a výdaje“ jsem vypracovala samostatně a veškerou použitou literaturu a další prameny jsem řádně označila a uvedla v seznamu použitých zdrojů.

V Praze dne 20. 4. 2012


.....
Pavlína TULACHOVÁ

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucí bakalářské práce Ing. Mgr. Olze Hochmannové za cenné rady, připomínky a doporučení, kterými přispěla k vypracování mé bakalářské práce.



ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor	Pavčina TULACHOVÁ
Bakalářský studijní program	Ekonomika a management
Obor	Účetnictví a finanční řízení podniku
Název	Daně z příjmů - Daňově uznatelné a neuznatelné náklady a výdaje
Název (v angličtině)	Income taxes - tax deductible and ineligible costs and expenditures

Zásady pro vypracování:

Cíl práce: Výběr nejčastěji se vyskytujících daňově uznatelných a neuznatelných nákladů a výdajů dle zákona o daních z příjmů, jejich promítnutí v účetnictví a na celkovém daňovém zatížení podnikatelů

Postup práce:

1. Definovat cíl práce, základní problémy a metody zpracování bakalářské práce
2. Prostudovat odbornou literaturu z oblasti daňových výdajů a zpracovat teoretickou část
3. Získané poznatky aplikovat na praktických příkladech
4. Na základě získaných poznatků upozornit na možná rizika a chyby a navrhnout případná doporučení pro podnikatele

Metody: Analýza

Rozsah práce: 40 - 55

Seznam odborné literatury:

1. BRYCHTA, I.; DĚRGEL, M.; MACHÁČEK, I. *Daň z příjmů 2011*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 640 s. ISBN 978-80-7357-623-3
2. DUŠEK, J. *Daně z příjmů 2011: přehledy, daňové a účetní tabulky*. 6. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 200 s. ISBN 978-80-247-3801-7
3. JAROŠ, T. *Zdanění příjmů v roce 2011: komplexní průvodce*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 240 s. ISBN 978-80-247-3822-2
4. SEDLÁČEK, J. *Cestovní náhrady 2010*. 4. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 136 s. ISBN 978-80-247-3365-4.
5. VALOUCH, P. *Účetní a daňové odpisy 2011*, 6. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 144 s. ISBN 978-80-247-3803-1

Datum zadání bakalářské práce: duben 2011

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2012

L.S.


Pavlína TULACHOVÁ
autor


Prof. PhDr. Kamil FUCHS, CSc.
rektor SVŠE Znojmo


Ing. Mgr. Olga HOCHMANOVÁ
vedoucí bakalářské práce

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá problematikou daňově uznatelných a neuznatelných výdajů (nákladů), dle zákona o daních z příjmů. Jelikož se jedná o velice obsáhlou problematiku, snažila jsem se v teoretické části charakterizovat nejčastěji se vyskytující výdaje (náklady) z pohledu jejich daňové uznatelnosti. Praktická část je zaměřena na problematiku promítnutí těchto nákladů (výdajů) v účetnictví a na konkrétních případech.

Klíčová slova: daňově uznatelné výdaje (náklady) , daň z příjmů, poplatník

ABSTRACT

This thesis deals with tax-deductible and ineligible expenses (costs), according to the Law on Income Tax. Since this is a very comprehensive issue, I have tried to characterize in the theoretical part the most common expenses (costs) in terms of their tax deductibility. The practical part focuses on the projection of these costs (expenses) in accounting and in specific cases.

Key words: tax-deductible expenses (costs), income tax, the taxpayer

OBSAH

1 ÚVOD	9
2 CÍL PRÁCE A METODIKA	10
3 TEORETICKÁ ČÁST	11
3.1 DANĚ	11
3.2 MAJETEK	13
3.2.1 DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK	13
3.2.1.1 VSTUPNÍ CENA	14
3.2.1.2 ODPISOVÁNÍ HMOTNÉHO MAJETKU	14
3.2.1.3 VYŘAZENÍ MAJETKU	16
3.2.1.4 VYŘAZENÍ MAJETKU KTERÝ NELZE ODPISOVAT	17
3.2.1.5 OPRAVY A UDRŽOVÁNÍ HMOTNÉHO MAJETKU	18
3.2.2 DLOUHODOBÝ HMOTNÝ DROBNÝ MAJETEK	19
3.2.3 ZÁSoby	19
3.2.4 MATERIÁL	20
3.2.5 VZORKY ZBOŽÍ	20
3.3 PRONÁJEM	21
3.3.1 OPERATIVNÍ PRONÁJEM	21
3.3.2 FINANČNÍ PRONÁJEM – LEASING	21
3.4 PAUŠÁLNÍ VÝDAJE NA DOPRAVU	24
3.5 ZAMĚSTNANCI z pohledu zaměstnavatele	26
3.5.1 CESTOVNÍ NÁHRADY	27
3.6 POHLEDÁVKY	30

3.6.1 TVORBA OPRAVNÝCH POLOŽEK	30
3.7 PENÁLE A POKUTY	32
3.8 ŠKODY A MANKA.....	33
4 PRAKTICKÁ ČÁST	34
4.1 DANĚ	34
4.2 MAJETEK	36
4.2.1 ODPISOVÁNÍ MAJETKU.....	36
4.2.2 NEODPISOVANÝ MAJETEK	38
4.2.3 ZÁSOPY	39
4.3 POŘÍZENÍ MAJETKU NA LEASING A NA ÚVĚR	41
4.3.1 POŘÍZENÍ NA LEASING.....	42
4.3.2 POŘÍZENÍ NA ÚVĚR.....	43
4.3.3 SROVNÁNÍ VÝHODNOSTI POŘÍZENÍ NA LEASING A NA ÚVĚR	44
4.4 ŠKODA V DAŇOVÝCH VÝDAJÍCH	46
4.5 POHLEDÁVKY	48
4.6 PAUŠÁLNÍ VÝDAJE NA DOPRAVU	52
4.7 ZAMĚSTNANCI.....	54
4.7.1 CESTOVNÍ NÁHRADY	58
4.7.2 SOUKROMÉ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ A PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ.....	64
4.7.3 AUTOMOBIL PRO SLUŽENÍ I SOUKROMÉ ÚČELY	65
4.8 SANKCE	67
5 ZÁVĚR	69
6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	71
6.1 KNIHA	71

6.2 ČLÁNEK Z ČASOPISU	72
6.3 ELEKTRONICKÉ ZDROJE	72
7 SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	74
PŘÍLOHY	75

1 ÚVOD

Daň z příjmů je jedna z nejdůležitějších daní a musí se jí zabývat každý poplatník. Hlavním zákonem, který se touto daní zabývá je Zákon o daních z příjmů č. 586/1992 Sb. Snahou většiny poplatníků je platit daň z příjmů co nejnižší a tím pádem by měl každý umět správně stanovit rozdíl mezi příjmy a výdaji, při správném uplatnění veškerých daňově uznatelných výdajů (nákladů).

Při stanovování základu daně vycházíme z účetního výsledku hospodaření, který definují účetní předpisy jako rozdíl všech zaúčtovaných nákladů a výnosů. Oproti tomu zákon o daních z příjmů stanovuje základ daně jako rozdíl, o který příjmy, s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně, a příjmů osvobozených od daně, převyšují výdaje (náklady), a to při respektování jejich věcné a časové souvislosti v daném zdaňovacím období. Pro daňové účely se při zjištění základu daně vychází u poplatníků, kteří nevedou účetnictví z rozdílu mezi příjmy a výdaji. U poplatníků, kteří vedou účetnictví se vychází z výsledku hospodaření.

Pro to, abychom správně posoudili daňově účinné a neúčinné náklady, je nutné u každého nákladu zvažovat, zda:

- Slouží k dosažení, zajištění a udržení příjmů ve smyslu zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů, dále jen ZDP (není soukromou spotřebou podnikatele)
- Zda se jedná o náklady daného subjektu
- Jedná se o náklady správného zdaňovacího období
- Není daňový náklad uplatňován duplicitně

Při uplatňování skutečně vynaložených výdajů, musíme vždy mít na paměti, že důkazní břemeno nese poplatník. Pokud není poplatník schopen dostatečným způsobem prokázat uplatňované výdaje, vystavuje se značnému nebezpečí, že daný výdaj nebude při daňové kontrole uznán za výdaj na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů a bude mu o tuto částku zvýšen základ daně, doměřena daň a vyměřeno penále.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

Cílem bakalářské práce je popsat a přiblížit problematiku daňově uznatelných a neuznatelných nákladů dle zákona o daních z příjmů. Tato problematika je velice obsáhlá, proto se ve své práci zaměřím na náklady, které se vyskytují v běžné praxi u malých a středně velkých organizací a podnikatelů nejčastěji.

V teoretické části se zaměřím především na problematiku dlouhodobého hmotného majetku, a na to s jakými daňově uznatelnými a neuznatelnými náklady se v této oblasti můžeme setkat. S majetkem velice úzce souvisí také daňová uznatelnost manka a škody. Další velice důležitou skupinou nákladových položek podniků je oblast zaměstnávání pracovníků a oblast správy pohledávek.

V praktické části přiblížím na modelových příkladech promítnutí jednotlivých nákladů definovaných v teoretické části v účetnictví. U dlouhodobého hmotného majetku porovnám, jak se v daňových nákladech promítne pořízení majetku prostřednictvím leasingu a úvěru a jakým způsobem se v daňových nákladech zobrazí případné škody takto pořízeného majetku.

Z oblasti zaměstnávání zaměstnanců, se zaměřím především na daňové náklady z pohledu zaměstnavatele.

3 TEORETICKÁ ČÁST

3.1 DANĚ

DAŇ Z PŘÍJMŮ - Daňová povinnost fyzických a právnických osob vyplývající ze ZDP se neuznává za výdaj na dosažení a udržení příjmů. Jedná se o část účetních (nedaňových) nákladů poplatníka, případně v daňové evidenci je platba výdajem neovlivňujícím základ daně. Naproti tomu mezi daňové výdaje patří také daň z příjmů fyzických osob zaplacená za poplatníka, který má příjmy z výher v loteriích, sázek, z reklamních, veřejných či sportovních soutěží. Tyto příjmy musí být zdaněny zvláštní sazbou daně a výhra či cena je v nepeněžním plnění.¹

DAŇ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI - Tuto daň odvádí správci daně plátce (zaměstnavatel) na svou majetkovou zodpovědnost za poplatníka (zaměstnanec). „Jestliže správce daně zjistí, že plátce buď nesrazil zálohu na daň nebo daň ze závislé činnosti zaměstnancům vůbec, nebo že ji srazil v nesprávné výši, že nevybral srážkovou daň, bude tuto daň doměřovat plátci, nikoli poplatníkovi.“² Tato daň se sráží z hrubé mzdy zaměstnance k jeho tíži a vstupuje do nákladů plátce v rámci zaúčtování mzdových nákladů spolu se sraženým sociálním a zdravotním pojištěním.

SILNIČNÍ DAŇ - Poplatníkem k dani silniční je osoba uvedená v §4 Zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční. Výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů je dle §24 odst.2 písm. ch), u) ZDP silniční daň bez podmínky, že by uvedená daň musela být zaplacená.

Pokud je vozidlo, které je předmětem silniční daně, využíváno poplatníkem též pro jeho osobní potřebu, výdaje na zaplacení silniční daně se nekrátí – uznávají se v plné výši.³

¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů §24 odst. 2 písm. u)

² JANOUŠEK, Lubomír. et al. *Daňové výdaje 2005-2006*. Praha : ASPI, a.s., 2005. 574 s. ISBN 80-7357-083-1., str. 7

³ JANOUŠEK, Lubomír. et al. *Daňové výdaje 2005-2006*. Praha : ASPI, a.s., 2005. 574 s. ISBN 80-7357-083-1., str. 10

Daň silniční je daňově účinným výdajem také v případech, že je zaplacená jedním z manželů, který je zapsán jako držitel motorového vozidla v technickém průkazu, ale vozidlo je používáno pro podnikatelskou činnost druhým z manželů.⁴

DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY - Pokud poplatník není plátcem DPH potom platba této daně v rámci nákupu materiálu, služeb či zboží sloužící pro podnikání je vždy daňový výdaj. Pokud jde o nákup hmotného majetku, DPH se stává součástí pořizovací ceny.

V případě, že poplatník je plátcem DPH může se rozhodnout, zda-li si odpočet DPH v daňovém přiznání uplatní, zde se jedná o výdaj, který nesmí ovlivnit základ daně, či neuplatní, a v tomto případě DPH vstupuje opět do nákladů nebo se stává součástí pořizovací ceny hmotného majetku.

DAŇ Z NEMOVITOSTÍ - Daň z nemovitostí je daňovým výdajem dle §24 odst. ch) jen pokud byla zaplacená, bez ohledu za jaké zdaňovací období tuto daň poplatník zaplatil. Daná nemovitost musí být zahrnuta do majetku a poplatník ji využívá pro svou podnikatelskou činnost. Jestliže by daná nemovitost byla využívána i pro osobní potřebu podnikatele je povinen zaplacenou daň krátit v poměru v jakém je daná nemovitost využívána pro soukromé účely a pro podnikání.

DAŇ Z PŘEVODU NEMOVITOSTÍ - Daňovým výdajem je až zaplacená daň z převodu nemovitostí prodávajícím, nebo tzv. ručitelem (pokud je zaplacená za původního vlastníka nemovitosti). Pokud poplatník využíval danou nemovitost nejen pro podnikání, ale i pro osobní účely, takto zaplacená daň z převodu nemovitostí se již nekrátí

DAŇ DAROVACÍ - Zaplacenou daň darovací nelze uznat za výdaj na dosažení a udržení příjmů.

⁴ BRYCHTA, Ivan.; DĚRGEL, Martin.; MACHÁČEK, Ivan. *Meritum Daň z příjmů 2011*. 8. vyd. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2011. 640 s. ISBN 979-80-7357-623-3., str. 209, 210

3. 2 MAJETEK

3.2.1 DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK

Hmotným majetkem dle zákona o dani z příjmů se rozumí

- samostatné movité věci, popřípadě soubory movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením, jejichž vstupní cena je vyšší než 40.000 Kč a mají provozně-technické funkce delší než jeden rok.
- budovy, domy a byty nebo nebytové prostory
- stavby
- pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než 3 roky (ovocné sady, vinice, chmelnice)
- základní stádo a tažná zvířata (skot, prasata, ovce, tažní koně, dostihoví koně, kozy, husy)
- samostatné movité věci a soubory movitých věcí
- jiný majetek⁵

Jiným majetkem se rozumí: technické zhodnocení, výdaje na otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť, pokud nezvyšuje vstupní cenu a zůstatkovou cenu hmotného majetku, technické rekultivace a nakonec výdaje hrazené nájemcem, pokud tvoří součást ocenění hmotného majetku pronajatého formou finančního pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku a které v úhrnu se sjednanou kupní cenou ve smlouvě převyšují u movitého majetku hodnotu 40.000 Kč.⁶ Jedná se např. o clo, dopravné, montáž, úplaty související s uzavřením smlouvy – tyto výdaje by jinak vstupovaly do pořizovací ceny pronajímatele, kdyby je hradil on.⁷

⁵ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů § 26 odst. 1

⁶ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů § 26 odst. 3

⁷ Generální finanční ředitelství. *Pokyn GFŘ č. D-6 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů* [online]. 2011 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z [www : <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/cds/Pokyn__GFR_c_D_6.pdf>](http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/cds/Pokyn__GFR_c_D_6.pdf)

3.2.1.1 VSTUPNÍ CENA

Vstupní cenu hmotného majetku stanovíme jako

- *Pořizovací cenu* – za kolik byl majetek pořízen a náklady s jeho pořízením související
- *Vlastní náklady* - přímé náklady vynaložené na výrobu a nepřímé náklady které se vztahují k výrobě
- *Reprodukční pořizovací cena* – za kolik by byl HM pořízen v době, kdy se o něm účtuje

3.2.1.2 ODPISOVÁNÍ HMOTNÉHO MAJETKU

Výdaje (náklady) na pořízení hmotného majetku nelze uznat jako výdaje vynaložené k dosažení, zajištění a udržení příjmů pro daňové účely. Proto je takto vymezený majetek nutno odpisovat a zahrnovat odpisy z hmotného majetku, který se vztahuje k zajištění zdanitelného příjmu, do výdajů (nákladů) k zajištění tohoto příjmu.

Je třeba uvést, že nelze odpisovat každý majetek. V § 27 ZDP je vymezen hmotný majetek vyloučený z odpisování. Mezi nejběžnější bych zařadila pozemky, umělecká díla a movité kulturní památky.

STANOVENÍ ODPISOVÉ SKUPINY - Po zařazení majetku do užívání musí poplatník zařadit majetek do odpisové skupiny dle přílohy č. 1 k ZDP kde v § 30 odst. 1 je stanovena doba odpisování dle odpisových skupin.

ZPŮSOBY ODPISOVÁNÍ - Jakým způsobem budeme daný majetek odpisovat je stanoveno v § 31 a § 32 ZDP. V § 30 odst. 4 až 9 ZDP se uvádí ještě méně časté způsoby odpisování. Časové odpisování, které se používá např. u otvírek nových lomů, pískoven, technických rekultivací, důlních děl a odpisování výkonové např. u matric, zápusťek, forem, modelů, šablon. Vybraný způsob nelze během odpisování měnit.

Druhy odpisování:

- Rovnoměrné
- Zrychlené
- Časové
- Výkonové
- Mimořádné – majetek zatříděný do 1. nebo 2. odpisové skupiny pořízený v období od 1. ledna 2009 do 30. června 2010

Zásady pro daňové odpisování hmotného majetku

- odpisování lze zahájit po uvedení věci do stavu způsobilého obvyklému užívání
- odpisuje poplatník, který má k hmotnému majetku (dále HM) vlastnické právo
- lze odpisovat maximálně do výše vstupní ceny
- odpisování je právo poplatníka, nikoliv povinnost. To znamená, že daňové odpisy lze přerušit. V takovém případě se potom pokračuje tak, jako kdyby odpisování nebylo přerušeno
- daňové odpisy jsou roční, a až na výjimky lze roční odpisy použít u majetku, který je evidován na konci příslušného zdaňovacího období
- poloviční odpis se použije v případě, že HM byl evidován v obchodním majetku k prvnímu dni zdaňovacího období a v průběhu roku došlo k vyřazení majetku⁸

Při rovnoměrném odpisování dle ZDP lze podle vlastního uvážení použít i nižší sazby než ty, které jsou v zákoně uvedeny. „*Prakticky se tak děje zejména v situaci, kdy základ daně z příjmů podnikatelského subjektu je před uplatněním daňových odpisů sice kladný, avšak uplatněním maximálně přípustných ročních odpisových sazeb by se podnikatel dostal do daňové ztráty*“.⁹

⁸ ŠTOHL, Pavel. *Daně 2010 : výklad a praktické příklady*. 1. vyd. Znojmo : Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo s.r.o., 2010. 148 s. ISBN 978-80-87314-01-2., str. 87

⁹ VALOUCH, Petr. *Účetní a daňové odpisy 2011*, 6. vyd. Praha : Grada Publishing a.s., 2011. 144 s. ISBN 978-80-247-3803-1., str. 72

Daňové odpisování majetku můžeme také přerušit, a poté pokračovat v započatém odpisování v budoucnosti, jako by k přerušení nedošlo.

Pokud je majetek používán k podnikatelské činnosti pouze zčásti, tak se do daňových výdajů zahrnuje pouze poměrná část odpisů.

Odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru. Od 1. 1. 2005 lze při prořízení nového hmotného majetku, v případě že je poplatník prvním vlastníkem daného majetku zaříděného v odpisových skupinách 1 - 3 použít zvýšeného odpisu v 1. roce odpisování o 20 % (zemědělská a lesní technika), 15 % (čistírný odpadních vod a zpracování druhotného odpadu) a o 10 % v ostatních případech. Zvýšeného odpisu nelze použít pro čluny, přístroje pro domácnost, letadla, motocykly nebo osobní automobily (mimo vozidel taxislužby, autoškol, sanitek, pohřebních vozů).

S účinností od 1. 1. 2011 bylo do ZDP vloženo nové ustanovení § 30b upravující speciální režim daňových odpisů hmotného majetku využívaného k výrobě elektřiny ze slunečního záření. V tomto případě nezáleží na zařazení do odpisové skupiny, protože takovýto hmotný majetek se odpisuje rovnoměrně bez přerušení po dobu 240 měsíců do 100 % vstupní ceny nebo zvýšené vstupní ceny.¹⁰

3.2.1.3 VYŘAZENÍ MAJETKU

Způsoby vyřazení majetku jsou následující:

- **Prodej majetku** – zůstatková cena prodaného hmotného majetku je daňově uznatelná, prodej může být i ztrátový
- **Vyřazení a likvidace majetku z důvodu jeho stáří** – i zde se stává zůstatková cena (dále ZC) plně daňově uznatelnou, ale vždy je třeba dbát na to, aby likvidace byla vhodným způsobem prokázána a odůvodněna, proč např. nebyl stávající majetek modernizován, nebo že je neprodejný. Výjimkou je likvidace starých staveb, z důvodu

¹⁰ BRYCHTA, Ivan.; DĚRGEL, Martin.; MACHÁČEK, Ivan. *Meritum Daň z příjmů 2011*. 8. vyd. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2011. 640 s. ISBN 979-80-7357-623-3., str. 381

nové výstavby. V tomto případě účetní zůstatková cena likvidované stavby zvýší vstupní cenu nové výstavby

- **Vyřazení z důvodu škody** - daňovým nákladem je – ZC hmotného majetku vyřazeného v důsledku škody jen do výše náhrad, a škody vzniklé v důsledku živelních pohrom nebo škody způsobené podle potvrzení policie neznámým pachatelem naproti tomu daňovým nákladem nejsou manka a škody přesahující náhrady
- **Vklad do základního kapitálu obchodní společnosti či družstva** – vkladatel získá cenný papír nebo podíl a účetní zůstatková cena vloženého dlouhodobého hmotného majetku (dále DHM) bude součástí pořizovací ceny takto nabytých akcií. Daňovou ZC nelze při vkladech uplatnit do daňových nákladů
- **Darováním** – daňově uznatelným nákladem je daňová ZC hmotného majetku poskytnutého v souvislosti s povodněmi a také v případě tzv. povinných darů. V ostatních případech se nejedná o daňově uznatelný náklad dárce, ale poplatník si může snížit základ daně za splnění určitých podmínek.
- **Převod do osobního užívání** – daňovou zůstatkovou cenu nelze uznat jako daňový náklad

3.2.1.4 VYŘAZENÍ MAJETKU KTERÝ NELZE ODPISOVAT

Pokud je prodáván dlouhodobý majetek, který se neodpisuje, je zůstatková cena daňovým nákladem pouze do výše z příjmů z prodeje.¹¹ Ztráta z prodeje předmětného majetku není daňově účinná, nelze ani vzájemně kompenzovat dílčí ziskové prodeje se ztrátovými, třebaže by se jednalo o prodej majetku patřícího do společné skupiny dlouhodobého majetku.¹²

Pokud bude důvodem vyřazení likvidace, darování nebo vklad do obchodní společnosti nebo družstva nelze do daňových nákladů uznat nic z pořizovací ceny. Při vyřazení

¹¹ ŠTOHL, Pavel. *Daně 2010 výklad a praktické příklady*. 1. vyd. Znojmo : Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo s.r.o., 2010. 148 s. ISBN 978-80-87314-01-2., str. 89

¹² BRYCHTA, Ivan.; DĚRGEL, Martin.; MACHÁČEK, Ivan. *Meritum Daň z příjmů 2011*. 8. vyd. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2011. 640 s. ISBN 979-80-7357-623-3., str. 423

z důvodu manka a škody se postupuje obdobně jako u hmotného majetku odpisovaného, zůstatkovou cenou bude cena vstupní.

3.2.1.5 OPRAVY A UDRŽOVÁNÍ HMOTNÉHO MAJETKU

Oprava – odstranění účinků částečného fyzického opotřebení nebo poškození za účelem uvedení do předchozího nebo provozuschopného stavu¹³

Údržba – soustavná činnost, kterou se zpomaluje fyzické opotřebení a předchází poruchám a odstraňují se drobnější závady. Běžná údržba má majetek udržovat v provozuschopném stavu a prodlužovat jeho životnost¹⁴

Opravovat a udržovat lze majetek zahrnutý do obchodního majetku. Výdaje vynaložené na opravy a údržby jsou vždy daňovým výdajem u vlastníka daného hmotného majetku. Případné opravy a údržba jsou daňově účinné za předpokladu, že se jedná o výdaj vynaložený na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů.

V případě nájmu nebytových prostor pro podnikání může opravy a údržbu hradit nájemce a výdaje evidovat jako daňově uznatelné. Od 1. 1. 2010 plně záleží na znění nájemní smlouvy, kde je nájemce smluvně zavázán k údržbě a drobným opravám najatého nebytového prostoru spojenými s jeho užíváním ke smluvenému účelu. V nájemní smlouvě je vhodné tyto práce podrobněji vymezit.¹⁵

¹³ BRYCHTA, Ivan.; DĚRGEL, Martin.; MACHÁČEK, Ivan. *Meritum Daň z příjmů 2011*. 8. vyd. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2011. 640 s. ISBN 979-80-7357-623-3., str. 400

¹⁴ BRYCHTA, Ivan.; DĚRGEL, Martin.; MACHÁČEK, Ivan. *Meritum Daň z příjmů 2011*. 8. vyd. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2011. 640 s. ISBN 979-80-7357-623-3., str. 401

¹⁵ BRYCHTA, Ivan.; DĚRGEL, Martin.; MACHÁČEK, Ivan. *Meritum Daň z příjmů 2011*. 8. vyd. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2011. 640 s. ISBN 979-80-7357-623-3., str. 404

3.2.2 DLOUHODOBÝ HMOTNÝ DROBNÝ MAJETEK

Movité věci, jejichž doba použitelnosti je delší než 1 rok a cena nepřevyšuje částku 40.000 Kč.

Nákup tohoto drobného majetku lze zahrnout do jednorázových daňových výdajů, a to buď v okamžiku uhrazení příslušných výdajů (v podmínkách DE) a nebo v okamžiku vydání majetku do používání (v podmínkách účetnictví)¹⁶

3.2.3 ZÁSoby

Mezi zásoby patří

- materiál (suroviny, pomocné látky, provozní látky, náhradní díly, obaly, movité věci s dobou použitelnosti 1 rok a kratší, pokusná zvířata)
- nedokončená výroba
- polotovary
- výrobky
- mladá a ostatní zvířata
- zboží

Zásoby nelze odpisovat, ale zahrnují se do výdajů (nákladů) jednorázově, a to:

- při jejich úhradě v podmínkách DE
- při jejich spotřebě nebo prodeji v podmínkách účetnictví¹⁷

Daňově uznatelný je také

- *Přirozený úbytek zásob a technologické ztráty* – sem můžeme zařadit ztratné v maloobchodě a nezaviněný úhyn zvířat. Přirozený úbytek musí být zdůvodněn ve

¹⁶ JAROŠ, Tomáš. *Zdanění příjmů v roce 2011: komplexní průvodce*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing a.s., 2011. 240 s. ISBN 978-80-247-3822-2., str. 96

¹⁷ JAROŠ, Tomáš. *Zdanění příjmů v roce 2011: komplexní průvodce*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2011. 240 s. ISBN 978-80-247-3822-2., str. 157

vnitřním předpisu poplatníka, správce daně může posoudit výši norem např. srovnáním s obdobnými poplatníky.

- **Prokazatelně provedená likvidace zásob** dle ustanovení § 24 odst. 2 písm. zg). K prokázání likvidace je poplatník povinen vypracovat protokol, kde uvede minimálně důvod likvidace, způsob, čas a místo provedení likvidace, specifikaci předmětů likvidace a pracovníky zodpovědné za provedení likvidace

3.2.4 MATERIÁL

Jako materiál vykazujeme např. kancelářské potřeby, pohonné hmoty, čisticí prostředky, náhradní díly, ochranné pracovní pomůcky, propagační předměty, pracovní oděvy. Veškerá spotřeba materiálu je daňově uznatelná, pokud jsme schopni prokázat, že se jedná o výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů.

Poplatník musí být vždy schopen doložit, že na účtu 50(1) je zaúčtován opravdu pouze spotřebovaný materiál včetně poměrné části jeho vedlejších pořizovacích nákladů. Naopak do spotřeby nelze zahrnout materiál, který je na skladě.¹⁸

3.2.5 VZORKY ZBOŽÍ

Zkušební vzorky jsou daňově uznatelný výdaj. Při rozdávání zkušebních vzorků musí poplatník prokázat, že se skutečně jedná o vzorek. Proto je vhodné mít v evidenci komu, kdy a jaký vzorek byl poskytnut a za jakým účelem.

Vzorky zboží předané povinně podle zvláštních předpisů jsou také daňově uznatelným výdajem. Hromadné předávání drobných vzorků zboží blíže neurčeným osobám např. při veletrzích, výstavách, reklamních a ochutnávkových akcích a obchodních jednáních je také daňově účinné, protože se v tomto případě jedná zpravidla o daňově účinnou reklamu.

¹⁸ BRYCHTA, Ivan.; DĚRGEL, Martin.; MACHÁČEK, Ivan. *Meritum Daň z příjmů 2011*. 8. vyd. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2011. 640 s. ISBN 979-80-7357-623-3., str. 482

3.3 PRONÁJEM

3.3.1 OPERATIVNÍ PRONÁJEM

Je v podstatě běžný pronájem na základě nájemní smlouvy. Základní podmínkou pak je, že se najatá věc po ukončení nájemního vztahu vrací pronajímateli. Předmětem operativního pronájmu může být téměř jakýkoli hmotný majetek např. automobily, speciální zařízení, kanceláře, sklady...

Dle § 24 odst. 2 písm. h) ZDP je nájemné u operativního pronájmu je u nájemce daňovým výdajem (nákladem).

3.3.2 FINANČNÍ PRONÁJEM – LEASING

Nájemné u finančního pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku, který lze podle ZDP odepisovat je daňově uznatelným výdajem při splnění zákonem stanovených podmínek v § 24 odst. 4 ZDP

- Doba nájmu činí alespoň minimální dobu odpisování uvedenou v § 30 odst. 1 ZDP. U hmotného movitého majetku zařazeného v odpisové skupině 2 nebo 3 lze dobu nájmu zkrátit až o 6 měsíců. U nemovitostí musí doba nájmu trvat nejméně 30 let
- Po skončení doby nájmu následuje bezprostředně převod vlastnických práv k předmětu nájmu mezi vlastníkem (pronajímatelem) a nájemcem. Kupní cena najatého hmotného majetku není vyšší než zůstatková cena vypočtená ze vstupní ceny evidované u vlastníka, kterou by předmět nájmu měl při rovnoměrném odpisování k datu prodeje.
- Po ukončení finančního pronájmu zahrne nájemce, který je fyzickou osobou odkoupený majetek do svého obchodního majetku.

Nájemné lze uplatňovat v základu daně ode dne, kdy byl předmět nájmu přenechán nájemci ve stavu způsobilém obvyklému užívání – u automobilu je to např. zápis do technického průkazu, ne datum uzavření smlouvy. Aby bylo nájemné daňově uznatelné, musí být časově rozlišeno. V praxi se nájemné časově rozliší tak, že se sečtou všechny

částky nájemného vč. poplatku za uzavření leasingové smlouvy (kromě „zálohy na budoucí koupi“ a předpokládané kupní ceny), které je povinen nájemce zaplatit a vydělí se dobou trvání nájmu.

Pokud nájemce hradí na základě smlouvy např. dopravu, montáž a jiné výdaje a tyto výdaje přesáhnou v úhrnu částku 40.000 Kč, představují tyto výdaje tzv. jiný majetek (§26 odst. 3 písm. c) ZDP). Potom tyto výdaje nelze zahrnout do daňově uznatelných výdajů jednorázově ale až ve formě odpisů. Tento jiný majetek zahrneme do odpisové skupiny, ve které je zaříděn pronajatý hmotný majetek. Po skončení nájemního vztahu a odkoupení předmětu leasingu, zvýší ZC odpisovaného jiného majetku pořizovací cenu odkoupeného majetku a z takto změněné ceny se pokračuje v započatém odpisování.

Nájemce může hradit další výdaje v souvislosti s pronajatým majetkem a tyto výdaje jsou daňově účinné u nájemce. Jedná se např. o pojištění věci, povinné ručení, kde pronajímatel musí pověřit nájemce k uzavření těchto smluv. Poplatek za uzavření leasingové smlouvy a podobné platby, podle všeobecných smluvních podmínek leasingové společnosti, jsou u poplatníka vedoucího DE jednorázovým daňovým výdajem, u poplatníka vedoucího účetnictví musí dojít k jejich časovému rozlišení.

K předčasnému ukončení smlouvy může dojít nejčastěji výpovědí, dohodou smluvních stran, poškozením nebo zničením předmětu nájmu nebo odcizením.

Při odkoupení najaté věci po předčasném ukončení finančního pronájmu mohou nastat dvě situace

- Kupní cena nebude nižší než zůstatková cena vypočtená rovnoměrným způsobem ze vstupní ceny evidované u pronajímatele za dobu, po kterou mohl být tento majetek odpisován – nájemné lze daňově uznat za splnění podmínek § 24 odst. 5 ZDP
- Kupní cena je nižší než zůstatková cena vypočtená rovnoměrným způsobem ze vstupní ceny evidované u pronajímatele za dobu, po kterou mohl být tento majetek odpisován – nelze nájemné zahrnuté do výdajů (nákladů) po celou dobu nájmu uznat za daňový výdaj (náklad). O daňově neúčinné nájemné bude jednorázově zvýšen základ daně v roce odkoupení najaté věci (§23 odst. 3 písm. a) bod 3. ZDP) a o hodnotu daňově neúčinného nájemného bude zvýšena daňová vstupní cena prořízeného HM

Pokud dojde k ukončení smlouvy bez následné koupě a věc bude vrácena zpět pronajímateli, je daňovým výdajem (nákladem) časově rozlišené nájemné do dne vrácení najaté věci nebo skutečně zaplacené nájemné, je-li nižší než časově rozlišené nájemné (§ 24 odst. 6 ZDP). Obdobným způsobem se posuzují případy, kdy je smlouva o finančním pronájmu předčasně ukončena v důsledku poškození nebo zničení předmětu nájmu anebo v důsledku odcizení předmětu nájmu.¹⁹

Tabulka č. 1 Srovnání daňově uznatelných nákladů na operativní a finanční pronájem u nájemce

Druh nákladu	Operativní pronájem	Finanční leasing
Nájemné	ANO dle fakturace	Časově rozlišené nájemné
Odpisy	NE (náklad pronajímatele)	NE(náklad pronajímatele)
Evidence v majetku	NE	NE – pouze v podrozvahové evidenci
Doba nájmu	Dle potřeby nájemce	Zákonem stanovená
Oprava majetku	NE – provádí pronajímatel, možnost smluvního závázání	ANO
PHM u os. automobilů	ANO	ANO
Silniční daň	NE (náklad pronajímatele)	Dle znění leasingové smlouvy
Pojištění	NE (náklad pronajímatele)	Dle znění leasingové smlouvy

Zdroj: [vlastní zpracování]

¹⁹ JAROŠ, T. *Zdanění příjmů v roce 2011: komplexní průvodce*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing a.s., 2011. 240 s. ISBN 978-80-247-3822-2., str. 125

3.4 PAUŠÁLNÍ VÝDAJE NA DOPRAVU

Uplatněním paušálních výdajů na dopravu se zabývá § 24 odst. 2 písm. z) ZDP. Paušální výdaj na dopravu lze uplatnit na silniční motorová vozidla kategorie L (vozidla s méně než čtyřmi koly), M (vozidla pro dopravu osob s nejméně čtyřmi koly) a N (vozidla s nejméně čtyřmi koly používající se k přepravě nákladů) ve výši 5.000 Kč na jedno silniční motorové vozidlo za celý kalendářní měsíc zdaňovacího období ve kterém bylo toto vozidlo využíváno k dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. V případě, že poplatník využívá vozidlo k podnikání i k soukromým účelům, použije krácený paušální výdaj v výši 4.000 Kč za kalendářní měsíc.

OMEZUJÍCÍ PODMÍNKY pro uplatnění paušálních výdajů:

- Paušální výdaj na dopravu lze uplatnit nejvýše na tři vlastní silniční motorová vozidla zahrnutá nebo nezahrnutá do obchodního majetku nebo v nájmu
- Poplatník nesmí ani po část zdaňovacího období přenechat silniční motorové vozidlo k užívání jiné osobě (za přenechání se považuje bezplatné poskytnutí motorového vozidla zaměstnavatelem zaměstnanci k používání pro služební a soukromé účely)
- Při použití vozidla ve společném jmění manželů mohou si v úhrnu uplatnit paušální výdaj na dopravu nejvýše ve výši 5.000 Kč
- Paušální výdaj na dopravu nelze uplatnit u poplatníka pouze s příjmy dle § 10 ZDP a u právnických osob, které nejsou založeny za účelem podnikání
- Paušální výdaj na dopravu nelze použít u vozidla vypůjčeného, ale lze ho však použít u vozidel v nájmu (finanční či operativní leasing)²⁰

Poplatník, který uplatní paušální výdaje na dopravu, **nemůže do svých daňově uznatelných výdajů** zahrnout výdaje na spotřebované pohonné hmoty a parkovné při pracovní cestě, ani

²⁰ Ing. Ivan Macháček. Uplatnění paušálních výdajů na dopravu v daňovém přiznání fyzických a právnických osob za rok 2011. *Účetnictví v praxi*, 2012, roč. XVI, č. 2, s. 23.

náhradu výdajů za spotřebované pohonné hmoty. Dlouhodobé parkovné nebo stání v garážích v sídle firmy lze uplatnit jako daňový výdaj.

Poplatník, který uplatní paušální výdaje na dopravu a vozidlo *má zahrnuto do obchodního majetku*, **může do svých daňově uznatelných výdajů** zahrnout výdaje na opravy a údržbu vozidla, daňové odpisy, nájemné, pojistné, silniční daň, dálniční poplatky.

U vozidel *nezahrnutých* v majetku, **může** poplatník, který uplatňuje paušální výdaje na dopravu, zahrnout do daňově uznatelných nákladů sazbu základní náhrady tj. 3,70 Kč/km u osobních automobilů – podmínkou je vedení knihy jízd.

Pokud poplatník využívá osobní automobil i pro svou osobní potřebu, použije krácený paušální výdaj ve výši 4.000 Kč za kalendářní měsíc. Následně má povinnost krátit i ostatní výdaje vztahující se k tomuto automobilu a uplatnit si pouze 80 % veškerých provozních výdajů i odpisů.

„O paušálním výdaji na dopravu se neúčtuje. Paušální výdaj na dopravu je výlučně daňovou kategorií a jeho výše se promítá až v rámci sestavení daňového přiznání k dani z příjmů fyzických a právnických osob.“²¹

²¹ MACHÁČEK, Ivan. *Paušální výdaje na dopravu – příklady z praxe* [online]. 2010, [cit. 2012-03-05], Dostupné z www: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d9872v12745-pausalni-vydaje-na-dopravu-priklady-z-praxe/?search_query=pau%C5%A1%C3%A1ln%C3%AD+v%C3%BDdaje+%24source%3D4&search_results_page=1>

3.5 ZAMĚSTNANCI z pohledu zaměstnavatele

§ 24 odst. 2 písm. f), j), p), zh) ZDP vymezuje daňově uznatelné výdaje spojené se zaměstnáváním zaměstnanců. I když ZDP neuvádí konkrétně mzdové nároky zaměstnanců mezi daňově uznatelné výdaje, jsou daňově uznatelnými, jelikož je třeba je posuzovat jako výdaje, které slouží na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů.

Z hlediska daňové znatelnosti nákladů spojených se zaměstnáváním zaměstnanců bych rozdělila náklady na daňově uznatelné u zaměstnavatele, které nepodléhají zdanění u zaměstnanců a daňově uznatelné, které podléhají dani z příjmů ze závislé činnosti u zaměstnanců.

Mezi DAŇOVĚ UZNATELNÉ VÝDAJE zaměstnavatele nepodléhající zdanění u zaměstnance lze zařadit např.

- Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem je daňově uznatelné, jen pokud byly zaplacený, a to nejpozději do konce měsíce následujícího po uplynutí zdaňovacího období nebo jeho části
- Náhrady cestovních výdajů do výše stanovené zvláštním právním předpisem
- Odborný rozvoj zaměstnanců související s předmětem činnosti zaměstnavatele – peněžní i nepeněžní plnění
- Provoz vlastního stravovacího zařízení, kromě hodnoty potravin
- Příspěvky na stravování zajišťované prostřednictvím jiných subjektů a poskytované až do výše 55 % ceny jednoho jídla za jednu směnu, max. však do výše 70 % stravného vymezeného pro zaměstnance při trvání pracovní cesty 5 až 12 hodin. Přítomnost zaměstnance v práci během této stanovené směny musí trvat alespoň 3 hodiny, zaměstnanec má právo na další jedno jídlo, pokud délka jeho směny s povinnou přestávkou v práci bude delší než 11 hodin.
- Práva zaměstnanců vyplývající z kolektivní smlouvy, vnitřního předpisu zaměstnavatele, pracovní nebo jiné smlouvy jako například:
 - Poskytování režijních jízdenek pro zaměstnance dopravců (vlaků, autobusů, MHD)

- Příspěvek na penzijní připojištění, penzijní pojištění a životní pojištění do limitu 24 000 Kč ročně

Mezi DAŇOVĚ UZNATELNÉ VÝDAJE zaměstnavatele podléhající zdanění u zaměstnance lze zařadit např.

- Přejíždění ubytování do limitu 3 500 Kč měsíčně, příspěvek nad tento limit musí být u zaměstnance zdaněn – opět nutnost smluvního ošetření
- Peněžní příspěvek na dopravu do zaměstnání
- 1 % vstupní ceny služebního vozidla používaného pro soukromé účely tzv. manažerská vozidla

DAŇOVĚ NEUZANTELNÉ VÝDAJE zaměstnavatele

- Pohonné hmoty – pokud má zaměstnanec k dispozici firemní vozidlo i pro své soukromé účely, musí si poměrnou část pohonných hmot hradit ze svého
- Hodnota potravin, pokud zaměstnavatel provozuje tzv. závodní stravování a zaměstnanec za takové stravování zaměstnavateli nic neplatí. Ostatní výlohy s provozem vlastních zařízení jsou daňově účinné.

3.5.1 CESTOVNÍ NÁHRADY

Dle § 24 odst. 2 písm. zh) je poskytování cestovních náhrad upraveno Zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce ve znění pozdějších předpisů. Takto poskytnuté cestovní náhrady jsou daňově uznatelné a u zaměstnavatele ale i u zaměstnance se nic nebude přidaňovat. V podnikatelské sféře je možnost poskytnout cestovní náhrady i ve vyšší sazbě, než může poskytnout zaměstnavatel ve státní sféře. Tyto náhrady jsou u zaměstnavatele daňově uznatelné, avšak cestovní náhrady nad zákonem stanovenou výší jsou předmětem daně z příjmů ze závislé činnosti.

Z hlediska praktického uplatnění cestovních náhrad je nejdůležitější zásadou zásada prokazatelnosti.

Zaměstnanci vyslanému na pracovní cestu přísluší náhrady:

- Jízdních výdajů

- Jízdních výdajů k návštěvě člena rodiny
- Výdajů za ubytování
- Stravné
- Náhrada nutných vedlejších výdajů²²

Zákonný nárok na cestovní náhrady může zaměstnanec uplatnit nejpozději od tří let od ukončení pracovní cesty.

Zaměstnavatel může zaměstnance požádat, aby použil při pracovní cestě své soukromé vozidlo. Zaměstnanci tím přísluší náhrada jízdních výdajů ve výši základní náhrady a náhrady za spotřebované pohonné hmoty.

Základní náhrada (ZN) se stanoví jako součin sazby základní náhrady (SZN) stanovené vyhláškou č. 377/2010 Sb. (3,70 Kč pro osobní silniční motorová vozidla) a počtu kilometrů ujetých vozidlem na pracovní cestě.

$$\mathbf{ZN = SZN \times km}$$

Náhrada za spotřebované pohonné hmoty (NPHM) se stanoví jako součin spotřeby použitého vozidla (S) stanovený v l/100 km, počtu kilometrů ujetých vozidlem na pracovní cestě a ceny PHM (C) v Kč/l

$$\mathbf{NPHM = S \times km \times C : 100^{23}}$$

Pokud zaměstnanec neprokáže cenu PHM doložením dokladu o nákupu pohonných hmot při pracovní cestě, použije se pro výpočet výše NPHM cena uvedená ve vyhlášce MPSV platná pro dané období.

²² JANOUŠEK, Karel. *Cestovní náhrady ve 207 příkladech*. 4. Olomouc : Anag, spol. s r. o., 2011, 319 s. ISBN 978-80-7263-634-1. Str. 29

²³ JANOUŠEK, Karel. *Cestovní náhrady ve 207 příkladech*. 4. Olomouc : Anag, spol. s r. o., 2011, 319 s. ISBN 978-80-7263-634-1. Str. 91

Tabulka č. 2 Sazby stravného pro rok 2012

Doba trvání pracovní cesty v kalendářním dni	Sazba stravného	Max. krácení stravného za každé poskytnuté jídlo
5-12 hod	64 – 76 Kč	70 %
Nad 12 do 18 hod.	96 – 116 Kč	35 %
Nad 18 hod.	151 – 181 Kč	25 %

Zdroj: [vlastní zpracování, údaje převzaty z vyhlášky MPSV č. č. 429/2011 Sb.]

Pokud je zaměstnanci během pracovní cesty poskytnuto zdarma jídlo, které má charakter snídaně, oběda nebo večeře, je zaměstnavatel oprávněn za každé uvedené jídlo stravné krátit.

U zahraničního stravného došlo v roce 2012 k jedné významné změně, kterou je nové rozdělení pásem a výše náhrady.

Tabulka č. 3 Pásma a výše náhrady u zahraničního stravného

Aplikace sazeb v roce 2011		Aplikace sazeb v roce 2012	
Délka zahr. cesty	Sazba stravného	Délka zahr. cesty	Sazba stravného
Déle než 12 hod.	Nekrácená sazba	Déle než 18 hod.	Nekrácená sazba
Nad 6 hod. do 12	½ výše sazby	Nad 12 hod do 18	2/3 výše sazby
Od 1 do 6 hodin	¼ výše sazby	Od 1 do 12 hod.	1/3 výše sazby
Méně než 1 hod.	Není nárok	Méně než 1 hod.	Není nárok

Zdroj: [vlastní zpracování - údaje převzaty z Ivan, Brychta²⁴]

²⁴ RNDr. Ivan Brychta. Cestovní náhrady na přelomu roku 2011/2012. *Účetnictví v praxi*, 2011, roč. XV, č. 12, s. 16

3.6 POHLEDÁVKY

Daňovou uznatelnost odpisu nedobytných pohledávek a pohledávek po lhůtě splatnosti řeší § 24 odst. 2 písm. y) ZDP v návaznosti na Zákon č. 593/1992 Sb., zákon o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, dále jen ZoR, který stanoví podmínky tvorby zákonných opravných položek.

Jednorázovým daňovým nákladem je jmenovitá hodnota u vlastní pohledávky, nebo pořizovací cena nabyté pohledávky:

- Soud zrušil konkurz dlužníka pro nedostatek majetku, přičemž pohledávka byla poplatníkem přihlášenu u insolvenčního soudu a měla být vypořádána z majetkové podstaty
- V případě dlužníka, který je v úpadku na základě výsledků insolvenčního řízení
- Dlužník zemřel, a pohledávka nemohla být uspokojena ani vymáháním na dědicích dlužníka
- Daňově uznatelným nákladem je odpis pohledávky do výše kryté rezervou nebo opravnou položkou podle zákona o rezervách.

3.6.1 TVORBA OPRAVNÝCH POLOŽEK

Tabulka č. 4 Podmínky pro daňové odepsání pohledávky

Rok 2011	Rok 2012
Při svém vzniku byla zaúčtována do výnosů	Při svém vzniku byla zaúčtována do výnosů
Výnos nebyl od daně osvobozen	Výnos nebyl od daně osvobozen
Nejedná se o pohledávku vzniklou vůči spojené osobě a nabytou bezúplatně	Je možné k této pohledávce tvořit zákonné opravné položky

Zdroj: [vlastní zpracování]

Tabulka č. 5 Tvorba zákonné opravné položky

Rozvahová hodnota pohledávky	Podmínka	Tvorba zákonné opravné položky
Do 30.000 Kč vůči jednomu dlužníkovi	Od splatnosti pohledávky uplynulo více jak 12 měsíců	Jednorázový daňový odpis dle § 8c ZoR
30.000 Kč – 200.000 Kč	Bylo zahájeno řízení	Postupná nebo jednorázová tvorba opravné položky dle § 8a odst. 2 ZoR
30.000 Kč – 200.000 Kč	Nebylo zahájeno řízení	Tvorba zákonné opravné položky do výše max. 20 % dle § 8a odst. 1 ZoR
Nad 200.000 Kč	Věřitel zahájil s dlužníkem rozhodčí, správní či soudní řízení	Tvorba zákonné opravné položky dle § 8a odst. 2 ZoR

Zdroj: [vlastní zpracování]

Pokud k rozvahovému dni evidujeme splatné závazky vůči dlužníkovi, blokuje nám tento nezaplacený závazek tvorbu opravné položky ke všem pohledávkám vůči tomuto subjektu. Řešením je vzájemné započtení pohledávky a závazku.²⁵

²⁵ Ing. Ivana Pilařová. Nedobytné pohledávky a jejich účetní a daňové řešení. *Účetnictví v praxi*, 2012, roč. XVI, č. 2, s. 7.

3.7 PENÁLE A POKUTY

Penále a úroky z prodlení můžeme charakterizovat jako sankce za pozdní platby, pokuty jsou platby za porušení povinností nepeněžité povahy.

Mezi daňově neuznatelné pokuty a penále řadíme následující:

- Penále, úrok z prodlení a pokuty pro účely výběru správy daní
- Penále a pokuty jako sankce v oblasti sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění
- Penále, pokuty a úrok z prodlení v oblasti porušení celních předpisů
- Pokuty při porušení stavebních předpisů
- Přirážky k pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, kterou uděluje příslušná správa sociálního zabezpečení zaměstnavatelům, pokud např. výrobní zařízení podle pravomocného rozhodnutí příslušného orgánu odborného dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci nevyhovuje předpisům k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- Přirážky k pojistnému na všeobecné zdravotní pojištění – např. u zaměstnavatele, u něhož došlo v uplynulém kalendářním roce k opakovanému výskytu pracovních úrazů

Daňovým výdajem mohou být pouze pokuty a penále, které plynou ze závazkových vztahů a v případě, že byly zaplacený (§ 24 odst.2 písm. zi) ZDP). U poplatníků vedoucích účetnictví musí být vyloučeny z výsledku hospodaření, nebyla-li daná smluvní pokuta uhrazena. V případě daňové evidence je daňová uznatelnost podmíněna zaplacením.

3.8 ŠKODY A MANKA

Škoda – majetková újma vyjádřitelná v penězích

Manko – záporný rozdíl mezi skutečným a účetním stavem²⁶

Dle § 25 odst. 1 písm. n) ZDP jsou škody a manka přesahující náhrady daňově neuznatelné.

Daňově uznatelné jsou škody vzniklé (§ 24 odst. 2 písm. l) ZDP)

- V důsledku živelních pohrom
- Způsobené podle potvrzení policie neznámým pachatelem – pokud má poplatník potvrzení od policie v okamžiku podání daňového přiznání, může poplatník takto vzniklou škodu uplatnit jako daňový výdaj. Pokud by toto potvrzení od policie dostal až později, bylo by nutné vykázat tuto škodu jako nedaňovou a až po obdržení tohoto potvrzení podat dodatečné daňové přiznání.
- Jako zvýšené výdaje v důsledku opatření stanovených zvláštními předpisy

Škodou ani mankem nejsou

- Technologické a technické úbytky a úbytky vyplývající z přirozených vlastností zásob vznikající např. rozprachem, sesycháním v rámci technologických úbytků ve výrobním, zásobovacím a odbytovém procesu
- Ztratné v maloobchodním prodeji
- Nezaviněné úhyny zvířat, která nejsou pro účely zákona hmotným majetkem
- Škoda nemůže vzniknout na majetku cizí osoby (nájem)
- Pokud majetek v důsledku škody nebude vyřazen ale opraven

²⁶ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších právních předpisů , § 30 odst. 6 písm. a)

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 DANĚ

Příklad 1: Za rok 2010 měla společnost AZ s. r. o. základ daně z příjmů ve výši 1.356.000 Kč. Daň zaplatila v termínu pro podání daňového přiznání za rok 2010 tj. k 31. 3. 2011 Jaká bude jeho povinnost platit zálohy na daň z příjmů v roce 2011 a jak se tyto zálohy a platba daně projeví v účetnictví.

Sazba daně z příjmů právnických osob pro rok 2010 je 19 %. Daňová povinnost společnosti AZ s. r. o. za rok 2010 je 257.640 Kč. Jelikož povinnost za rok 2010 byla vyšší než 150.000 Kč je povinna platit zálohy ve výši $\frac{1}{4}$ poslední daňové povinnosti, splatné k 15. 6. 2011, 15. 9. 2011 a 15. 12. 2011 a 15. 3. 2012 Výše jednotlivých záloh pro rok 2011 činí $(257.640/4)$ 64.410 Kč.

Tabulka č. 6 Účtování daně z příjmů

	částka	MD	DAL
Předpis daně z příjmů (interní doklady 31. 12. 2010)	257.640	591	341
Platba daně z příjmů (bankovní účet 31. 3. 2011)	257.640	341	221
Zálohy na daň z příjmů (bankovní účet)	64.410	341	221

Zdroj: [vlastní zpracování]

Je třeba zdůraznit, že platba daně z příjmů není daňově uznatelný výdaj a tím i účet 591 – musí být zařazen mezi nedaňové.

Příklad 2: Společnost BA s. r. o. má v roce 2011 ve svém obchodním majetku osobní automobily, které využívá ke své podnikatelské činnosti. Společnost BA s. r. o. je plátcem silniční daně.

Společnost je povinna platit zálohy na daň silniční splatné do 15. dubna, 15. července, 15. října a 15. prosince a také provést vyúčtování ke dni 31. 1. 2012 ve výši 1/12 příslušné roční sazby daně za každý kalendářní měsíc ve kterém u daného vozidla trvala daňová povinnost.

Firma BA s. r. o. zaplatila ve výše uvedených termínech zálohy na daň silniční ve výši 3.000 Kč a daňová povinnost na základě vyúčtování činila 13.620 Kč.

Tabulka č. 7 Účtování silniční daně

	částka	MD	DAL
Platba záloh na daň silniční (banka 4x)	3.000	345	221
Předpis silniční daně (interní doklady 31. 12. 2011)	13.620	531	345
Doplatek silniční daně na základě daňového přiznání	1.620	345	221

Zdroj: [vlastní zpracování]

Silniční daň je daňovým nákladem i v případě, že nedojde k jejímu zaplacení. Proto účet 531 – je účtem daňovým a celá částka vypočtená v daňovém přiznání je daňovým nákladem roku 2011, i když k jejímu doplacení dojde až k 31. lednu 2012.

U daně z nemovitosti a daně z převodu nemovitosti by poplatník neměl zapomenout na to, že do daňově uznatelných nákladů lze tyto daně zahrnout až po jejich zaplacení.

4.2 MAJETEK

4.2.1 ODPISOVÁNÍ MAJETKU

Příklad 3: Společnost si pořídila dne 26. 3. 2011 nový os. automobil v hodnotě 652.000 Kč bez DPH a rozhoduje se, zda má daný automobil odpisovat rovnoměrně nebo zrychleně. Společnost v roce 2011 vykázala rozdíl mezi daňovými příjmy a daňovými výdaji (bez zahrnutých daňových odpisů tohoto automobilu) ve výši 296.000 Kč. Zároveň si společnost v daňovém přiznání za rok 2011 může uplatnit daňovou ztrátu z roku 2006 ve výši 200.000 Kč.

Osobní automobil musí zařadit do druhé odpisové skupiny, s dobou odpisování 5 let.

Tabulka č. 8 Rovnoměrné odpisování

Rok	Odpisové %	Výpočet	Odpis	Zůstatková cena
2011	11	$652.000 * 0,11$	71.720	580.280
2012	22,25	$652.000 * 0,2225$	145.070	435.210
2013	22,25	$652.000 * 0,2225$	145.070	290.140
2014	22,25	$652.000 * 0,2225$	145.070	145.070
2015	22,25	$652.000 * 0,2225$	145.070	0

Zdroj: [vlastní zpracování]

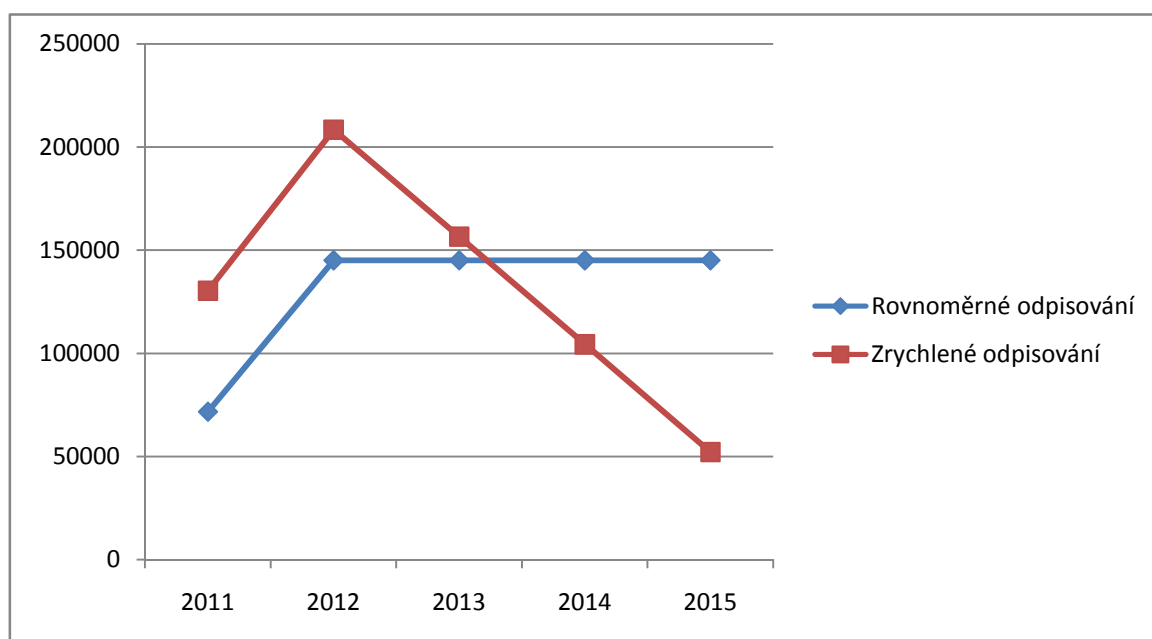
Tabulka č. 9 Zrychlené odpisování

rok	koeficient	výpočet	odpis	Zůstatková
2011	5	$652.000/5$	130.400	521.600
2012	6	$2 * 521.600/(6-1)$	208.400	313.200
2013	6	$2 * 313.200/(6-2)$	156.600	156.600

2014	6	$2 * 156.600 / (6-3)$	104.400	52.200
2015	6	$2 * 52.200 / (6-4)$	52.200	0

Zdroj: [vlastní zpracování]

Graf č. 1 Srovnání rovnoměrného a zrychleného odpisování



Zdroj: [vlastní zpracování]

Pokud by se rozhodla společnost pro uplatnění zrychlených odpisů, snížila by si svůj daňový základ v roce 2011 o 130.400 Kč, a základ daně by byl 165.600 Kč. Tím by si společnost nemohla provést odpočet daňové ztráty ve výši 200.000 a tuto ztrátu by již nemohla uplatnit ani v roce 2012.

V případě, že by zvolila rovnoměrné odpisy, snížila by svůj daňový základ v roce 2011 o 71.720 Kč a základ daně by byl 224.280 Kč. Tak by mohla společnost plně využít daňovou ztrátu z roku 2006.

Další možností je v roce 2011 daňové odpisy nevyužít a začít daný automobil odpisovat až v roce 2012. Protože ZDP dává možnost daňové odpisy přerušit a pokračovat v nich až v budoucnosti, jakoby k přerušení nedošlo. „Jedná se o odpisy rovnoměrné a zrychlené u

většiny odepisovatelného majetku, aniž bychom museli zdůvodňovat ekonomickou podstatu přerušení odpisování“²⁷

Společnosti bych doporučila využít rovnoměrných odpisů, jelikož po jejich odečtení a uplatnění ztráty, bude základ daně dané společnosti 24.280 Kč, čímž dané společnosti nevznikne povinnost platit zálohy na daň z příjmů v následujícím zdaňovacím období, jelikož zálohy neplatí poplatníci jejichž daňová povinnost nepřesáhla 30.000 Kč.

4.2.2 NEODPISOVANÝ MAJETEK

Příklad 4: Společnost Gama s. r. o. koupila v roce 2010 pozemek za cenu 250.000 Kč, který zařadila do svého majetku. V roce 2012 tento pozemek prodala za cenu 300.000 Kč. Jakým způsobem se tento nákup a prodej promítne v účetnictví a daních?

Nákup pozemku v roce 2010 bude daňově neuznatelným výdajem, jelikož pozemek dle zákona o daních z příjmů není hmotným majetkem a proto ho nelze daňově odpisovat. Do daňových nákladů ho společnost dostane až v roce 2012 při jeho prodeji.

Tabulka č. 10 Účtování o pozemku – prodej za cenu vyšší

Popis účetního případu	částka	MD	DAL
Nákup pozemku v roce 2010	250.000	031	321
Prodej pozemku v roce 2012	300.000	311	641
Vyřazení pozemku při prodeji	250.000	541	031

Zdroj: [vlastní zpracování]

V případě, že by společnost prodala pozemek za cenu nižší (např. 200.000 Kč) než byl nákup pozemku, lze do daňově uznatelných nákladů v roce prodeje uznat pouze částku do výše výnosů z prodeje.

²⁷ Ing. Ivana Pilařová. Daňová ztráta – další problémy s jejím vznikem a uplatněním. *Účetnictví v praxi*, 2010, roč. XIV, č. 11, s. 30

Tabulka č. 11 Účtování o pozemku – prodej na nižší cenu

Popis účetního případu	částka	MD	DAL
Nákup pozemku v roce 2010	250.000	031	321
Prodej pozemku v roce 2012	200.000	311	641
Vyřazení pozemku při prodeji - daňové	200.000	541	031
Vyřazení pozemku při prodeji - nedaňové	50.000	54x	031

Zdroj: [vlastní zpracování]

4.2.3 ZÁSoby

Náklady na pořízení zásob jsou daňově uznatelným výdajem. V praxi existují dva způsoby účtování zásob – účtování způsobem A nebo B.

Tabulka č. 12 Účtování způsobem A

Popis účetního případu	Částka	MD	DAL
Zaúčtování došlé faktury	100.000	131	321
Příjem zboží na sklad	100.000	132	131
Vyskladnění v důsledku prodeje	26.000	501	132

Zdroj: [vlastní zpracování]

Tabulka č. 13 Účtování způsobem B

Popis účetního případu	MD	DAL
Účtování během účetního období	504	321
Konečný stav zásob na skladě	132	504
Zúčtování počátečního stavu zásob	504	132

Zdroj: [vlastní zpracování]

Způsob B je výhodnější tím, že výrazně snižuje počet účetních operací o zásobách. Avšak je třeba vzít do úvahy, že během účetního období je v účetnictví zkrusován výsledek

hospodaření tím, že v nákladech jsou zobrazeny i ty pořízené zásoby, které ještě nejsou spotřebovány, a není zobrazena změna stavu zásob mezi počátkem účetního období a jeho koncem. To může přinášet určité komplikace např. při používání průběžného výsledku hospodaření jako motivačního ukazatele při odměňování pracovníků apod.²⁸

Příklad 5: V prosinci roku 2011 došlo ke vloupání do skladu a odcizení zásob v hodnotě 200.000 Kč. Dle potvrzení policie z ledna 2012 se jednalo o škodu způsobenou neznámým pachatelem. Pojišťovna priznala náhradu ve výši 150.000 až v březnu 2012.

Tabulka č. 14 Účtování o škodách

rok	Popis účetního případu	částka	MD	DAL
2011	Zaúčtování škody - vloupání	200.000	549	112
2011	Dohadná položka – pohledávka za pojišťovnou	200.000	388	648
2012	Náhrada od pojišťovny	150.000	221	388
2012	Vyúčtování dohadné položky	50.000	549	388

Zdroj: [vlastní zpracování]

Škodu na zásobách, která byla podle policie způsobena neznámým pachatelem, i škody vzniklé v důsledku živelné pohromy (povodně, záplavy, požár) lze v plné výši uplatnit v daňově účinných nákladech. Jelikož společnost v roce 2011 ještě neznala plnění od pojišťovny, vytvořila dohadnou položku na toto plnění v plné výši, neboť předpokládala, že dojde k úhradě v plné výši.

Škoda na zásobách, zaviněná zaměstnancem nebo jinou konkrétní osobou, může být uplatněna v daňově účinných nákladech pouze do výše uplatňovaného nároku na náhradu škody, zaúčtovaného do výnosů účetní jednotky na příslušném účtu v účtové skupině 64.

²⁸ VYCHLOPEŇ, Jiří. *Zásoby u podnikatelů z účetního a daňového pohledu* [online]. 2007, [cit. 2012-02-29]. Dostupné z [www: http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d2665v3431-zasoby-u-podnikatelu-z-ucetniho-a-danoveho-pohledu/?search_query=z%C3%A1soby](http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d2665v3431-zasoby-u-podnikatelu-z-ucetniho-a-danoveho-pohledu/?search_query=z%C3%A1soby)

4.3 POŘÍZENÍ MAJETKU NA LEASING A NA ÚVĚR

Příklad 6: Podnikatel nemá dostatek finančních prostředků, chce pořídit osobní automobil Škoda Octavia v ceně 335.660 Kč + DPH a rozhoduje se co je pro něj výhodnější zda pořízení na úvěr nebo na leasing. Proto si nechal udělat nabídku na financování majetku na leasing a na úvěr.

Tabulka č. 15 Leasingová nabídka

Akontace bez DPH	DPH z akontace	Zůstatková hodnota bez DPH	Leasingová splátka			Počet splátek
			Bez DPH	DPH	Celkem	
0	0	1.000	7.580,40	1.516,10	9.096,50	1-54
20	67.132	13.426,40	6.061,40	1.212,30	7.273,70	1-54

Zdroj: [vlastní zpracování na základě údajů leasingové nabídky]

Tabulka č. 16 Nabídka na úvěr na 36 měsíců

Rok	Počet splátek	Úrok	Výše splátky (měsíční)
2012	12	19.266,61	10.611,11
2013	12	12.090,17	10.611,11
2014	12	4.372,15	10.611,11
Celkem	36	35.728,93	

Zdroj: [vlastní zpracování na základě údajů splátkového kalendáře]

4.3.1 POŘÍZENÍ NA LEASING

Minimální doba nájmu musí být alespoň jako je doba odpisování – u os. automobilu je doba odpisování 5 let (zařazen do 2. odpisové skupiny) tzn. 60 měsíců. U majetku zařazeného v 2. odpisové skupině lze dobu nájmu zkrátit až o 6 měsíců, tzn. že min. doba nájmu musí být alespoň 54 měsíců. Tato podmínka je v nabídce splněna.

Další podmínkou je, že kupní cena najatého majetku musí být nižší než zůstatková cena vypočtená ze vstupní ceny evidované u vlastníka, kterou by předmět nájmu měl při rovnoměrném odpisování k datu prodeje. Tato podmínka neplatí, pokud by ke dni koupě byla najatá věc již odepsána v plné výši vstupní ceny.

Tabulka č. 17 Zůstatková cena při rovnoměrném odpisování

Rok	Odpisová sazba	Výpočet	Odpis	Zůstatková cena
2012	11 %	$335.660 * 0,11$	36.923	298.737
2013	22,25 %	$335.660 * 0,2225$	74.684	224.053
2014	22,25 %	$335.660 * 0,2225$	74.684	149.369
2015	22,25 %	$335.660 * 0,2225$	74.684	74.685
2016	22,25 %	$335.660 * 0,2225$	74.685	0

Zdroj: [vlastní zpracování]

Z výše uvedeného vyplývá, že ke dni odkoupení věci nájmu bude os. automobil plně odepsán, a podmínka pro daňovou uznatelnost leasingu je splněna.

Do daňově uznatelných nákladů lze zahrnout časově rozlišené nájemné připadající na celkovou dobu nájmu. Při akontaci 0 % se jedná o částku 7.580,40 připadající na 1 měsíc, při akontaci 20 %, musíme tuto akontaci časově rozlišit na celkovou dobu leasingu (tzn. $67.132/54 = 1.243,19$ + měsíční splátka 6.061,40 = 7.304,59 - poměrná část připadající na 1 měsíc doby trvání nájmu)

Tabulka č. 18 Daňově uznatelné nájemné

Rok	Počet měsíců	Daňově uznatelné – akontace 0 %	Daňová úspora (sazba daně 19 %)	Daňově uznatelné – akontace 20%	Daňová úspora (sazba daně 19 %)
2012	12	90.964,80	17.283,-	87.655,02	16.654,-
2013	12	90.964,80	17.283,-	87.655,02	16.654,-
2014	12	90.964,80	17.283,-	87.655,02	16.654,-
2015	12	90.964,80	17.283,-	87.655,02	16.654,-
2016	6	45.482,40	8.641,-	43.827,54	8.327,-
Celkem	54	409.341,60	77.773,-	394.447,62	74.943,-

Zdroj[vlastní zpracování]

4.3.2 POŘÍZENÍ NA ÚVĚR

Při pořízení majetku na úvěr do daňově uznatelných nákladů vstupuje částka daňového odpisu dle zvoleného způsobu odpisování (rovnoměrné, zrychlené) a částka zaplaceného úroku.

Tabulka č. 19 Výše daňových odpisů při rovnoměrném a zrychleném odpisování

Rok	Vstupní cena	Rovnoměrné odpisování		Zrychlené odpisování	
		Odpisové %	Roční odpis	Odpisové %	Roční odpis
2012	335.660	11 %	36.923	20 %	67.132
2013	335.660	22,25 %	74.684	32 %	107.412
2014	335.660	22,25 %	74.684	24 %	80.558
2015	335.660	22,25 %	74.684	16 %	53.706
2016	335.660	22,25 %	74.685	8 %	26.852
Celkem			335.660		335.660

Zdroj: [vlastní zpracování]

Tabulka č. 20 Daňová úspora při pořízení majetku na úvěr

Rok	Úrok z úvěru	Rovnoměrné odpisování		Zrychlené odpisování	
		Úrok+odpis	Daňová úspora	Úrok+odpis	Daňová úspora
2012	19.266,61	56.189,61	10.676	86.398,61	16.416
2013	12.090,17	86.774,17	16.487	119.502,17	22.705
2014	4.372,15	79.056,15	15.021	84.930,15	16.137
2015	0	74.684	14.190	53.706	10.204
2016	0	74.685	14.190	26.852	5.102
Celkem	35.728,93	371.388,93	70.564	371.388,93	70.564

Zdroj: [vlastní zpracování]

4.3.3 SROVNÁNÍ VÝHODNOSTI POŘÍZENÍ NA LEASING A NA ÚVĚR

Tabulka č. 21 Daňová úspora

Pořízení	Daňová úspora	Splátka	Navýšení pořizovací ceny
Leasing- akontace 0 %	77.773,-	7.580,40	73.681,60
Leasing – akontace 20 %	74.943,-	6.061,40	58.304,59
Úvěr – rovnoměrné odpisování	70.564,-	10.611,11	35.728,93
Úvěr – zrychlené odpisování	70.564,-	10.611,11	35.728,93

Zdroj: [vlastní zpracování]

Z výše uvedeného vyplývá, že daňová úspora při pořízení os. automobilu na leasing je vyšší, ale leasing je také dražší. Hlavní příčinou vysokého navýšení pořizovací ceny u leasingu je to, že zákonem stanovená doba leasingu u os. automobilu je min. 54 měsíců a tím i doba splácení majetku je delší – půjčujeme si peníze na delší dobu a v leasingových splátkách platíme tuto finanční službu a také zisk leasingové společnosti. Dále uzavřením

leasingové smlouvy má společnost omezená vlastnická práva k předmětu leasingu např. nemožnost provádění úprav a prodeje os. automobilu bez souhlasu leasingové společnosti.

Tabulka č. 22 Účtování leasingu

	MD	DAL
Předpis leasingové splátky a akontace	381	325
Platba splátky a akontace	325	221
Daňově uznatelné náklady – v rámci uzávěrkových operací	518	381
Odkoupení předmětu leasingu	501	381

Zdroj: [vlastní zpracování]

Předmět leasingu bývá v účetnictví vykazován na podrozvahových účtech 7xx. Po ukončení leasingu bývá zařazen většinou jako drobný majetek – záleží na interních předpisech dané společnosti.

Tabulka č. 23 Účtování úvěru

	MD	DAL
Pořízení majetku – přijatá faktura	042	321
Zařazení majetku do užívání	022	042
Platba faktury – pomocí úvěru – interní doklady	321	461
Placení úvěru - jistina	461	221
- úrok	562	221
Odpisy	551	082

Zdroj: [vlastní zpracování]

U úvěru si společnost může zvolit dobu splácení dle toho, jak vysoké splátky je schopna splácet, a tím i minimalizovat dobu, kdy společnost má omezená práva s daným majetkem libovolně disponovat. Majetek, který je pořizován na úvěr je zařazen do majetku společnosti a je odpisován.

4.4 ŠKODA V DAŇOVÝCH VÝDAJÍCH

Příklad 7: Společnost má v majetku od 27. 12. 2010 osobní automobil v pořizovací ceně 262.764,08 + DPH. Osobní automobil byl pořízen na úvěr. V únoru 2011, s tímto os. automobilem havaroval zaměstnanec společnosti a dle rozhodnutí pojišťovny se jedná o totální škodu. V dubnu pojišťovna vyplatila pojistné plnění v hodnotě 136.061,- Kč, s tím že havarovaný automobil zůstane v majetku společnosti, která ho může prodat např. na náhradní díly či opravit. V lednu 2012 došlo k ukončení úvěrové smlouvy z důvodu trvalého vyřazení z provozu předmětu financování. Osobní automobil byl zařazen do 2. odpisové skupiny a byl zvolen rovnoměrný způsob odpisování.

V roce 2010 společnost vykázala ve svých daňových výdajích plný odpis ve výši 28.993,- Kč ($262.764,08 * 0,11 = 28.993$). Plnou výši odpisu mohla společnost uplatnit, protože daný automobil byl k 31. 12. 2010 evidován v majetku společnosti.

Jelikož v roce 2011 vedení společnosti ještě nerozhodlo, zda se daný automobil bude opravovat či dojde k jeho prodeji, proto i v roce 2011 bych doporučila do daňových výdajů zahrnout plný daňový odpis pro 2. rok odpisování ve výši 58.644,- Kč ($262.764 * 0,2225$).

Případná cena za opravu os. automobilu v roce 2012 by byla daňově uznatelná, a pokračovala bych v započatém odpisování osobního automobilu.

Tabulka č. 24 Oprava automobilu

	MD	DAL
Oprava automobilu	511	201
Odpis automobilu	551	082

Zdroj: [vlastní zpracování]

V případě prodeje by byla zůstatková cena os. automobilu plně daňově uznatelná i kdyby byl prodej ztrátový.

Tabulka č. 25 Vyřazení automobilu v důsledku prodeje

	MD	DAL
Prodej automobilu	311	641
Vyřazení automobilu – pořizovací cena	082	022
Vyřazení automobilu – zůstatková cena	541	082

Zdroj: [vlastní zpracování]

Pokud by daný havarovaný automobil odvezla společnost na vrakoviště, jednalo by se škodu z hlediska účetnictví i daní. Do daňových nákladů by mohla společnost uplatnit pouze zůstatkovou cenu do výše náhrad (od pojišťovny + případná náhrada škody od zaměstnance dle zákoníku práce).

Tabulka č. 26 Vyřazení automobilu z důvodu škody

	MD	DAL
Přijaté pojistné plnění od pojišťovny	221	668
Vyřazení automobilu – pořizovací cena	082	022
Vyřazení automobilu – zůstatková cena – daňově uznatelná	541	082
Vyřazení automobilu – zůstatková cena – daňově neuznatelná	582	082

Zdroj: [vlastní zpracování]

V případě, že by výše uvedený osobní automobil nebyl havarovaný, ale byl odcizen a dle potvrzení policie by se jednalo o případ, kdy je pachatel neznámý (důležité je mít toto potvrzení v době, kdy podávám daňové přiznání), je takto způsobená škoda plně daňově uznatelná.

4.5 POHLEDÁVKY

Příklad 8: Firma eviduje k 31. 12. 2011 ve svém účetnictví následující dvě pohledávky. Pohledávka za společností A v rozvahové hodnotě 26.000 Kč se splatností 28. 12. 2010 a druhá za společností B v rozvahové hodnotě 14.000 Kč se splatností 5. 2. 2011.

Tabulka č. 27 Tvorba zákonné opravné položky dle § 8c ZoR

Vydaná faktura společnosti A	26.000	311	601
Tvorba opravné položky 31.12.2011 dle § 8c ZoR 100 %	26.000	558	391

Zdroj: [vlastní zpracování]

K pohledávce za společností B nelze tvořit zákonnou opravnou položku dle § 8c ZoR, protože doba od splatnosti není delší než 12 měsíců. K této pohledávce může firma vytvořit opravnou položku ve výši 20 % dle § 8a odst. 1

Příklad 9: Společnost ABC má ve své evidenci k 31. 12. 2011 tři nezaplacené pohledávky ve výši 10.000 Kč, 17.000 Kč a 25.000 Kč za společností Alfa. Uvedené pohledávky jsou minimálně 12 měsíců po splatnosti.

Jelikož se jedná o pohledávky, jejichž rozvahová hodnota v okamžiku jejího vzniku nepřesáhla částku 30 000 Kč, je možno po uplynutí 12 měsíců od splatnosti vytvořit zákonnou opravnou položku až do výše 100 % neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky podle § 8c ZoR. Podmínkou je, že celková hodnota pohledávek bez příslušenství vzniklých vůči témuž dlužníkovi, u nichž jsou tvořeny, nesmí přesáhnout za období, za které se podává daňové přiznání, částku 30 000 Kč.

V tomto případě činí hodnota pohledávek vůči jednomu dlužníkovi 10.000 Kč, 17. 000 Kč a 25.000 Kč (v úhrnu překračuje limit 30 000 Kč za zdaňovací období vůči jednomu dlužníkovi). Proto lze v tomto případě v rámci jednoho zdaňovacího období vytvořit

opravnou položku pouze u dvou z těchto neuhrazených pohledávek v hodnotě 10.000 Kč a 17.000 Kč, a k pohledávce ve výši 25.000 Kč až v následujícím zdaňovacím období.

Nebo u pohledávky v hodnotě 25.000 Kč můžeme vytvořit zákonnou opravnou položku dle § 8a odst. 1 ZoR ve výši až 20 % neuhrazené rozvahové hodnoty, která se v dalším zdaňovacím období zruší a nahradí se zákonnou opravnou položkou k pohledávkám podle § 8c ZoR ve 100 % výši.

Příklad 10: Společnost AB má ve své evidenci nezaplacenou pohledávku ve výši 500.000 Kč se splatností 2. 1. 2011. Dne 6. 6. 2011 bylo na dlužníka vyhlášeno insolvenční řízení. Společnost přihlásila pohledávku ke dni 28. 8. 2011 a insolvenční správce pohledávku uznal.

Společnost AB může vytvořit zákonnou opravnou položku v roce 2011 ve výši 100 % dle § 8 ZoR a tím si snížit daňový základ o 500.000 Kč. Kdyby společnost tuto opravnou položku nevytvořila, v roce 2012 by již tvorba této zákonné opravné položky nebyla možná.

Tabulka č. 28 Pohledávky v insolvenčním řízení

Popis účetního případu	Částka	MD	DAL
Vydaná faktura	500.000	311	601
Tvorba zákonné opravné položky	500.000	558	391
Odpis pohledávky	500.000	546	311
Zrušení účetní opravné položky	500.000	391	558

Zdroj: [vlastní zpracování]

Příklad 11: Společnost ABC má ve své evidenci neuhrazenou pohledávku za společností X ve výši 120.000 Kč se splatností 2. 2. 2010. Ve věci této pohledávky nebylo zahájeno žádné řízení. Dne 8. 2. 2012 došlo k její částečné úhradě ve výši 50.000 Kč.

Společnost může ke dni 31. 12. 2010 vytvořit zákonnou opravnou položku ve výši 20 % z rozvahové hodnoty pohledávky dle § 8a odst. 1.

Tabulka č. 29 Tvorba zákonné opravné položky dle § 8a odst. 1

	Rok	částka	MD	DAL
Vydaná faktura	2010	100.000	311	601
DPH		20.000	311	343
Zákonná opravná položka ve výši 20 %		24.000	558(D)	391
Tvorba účetní opravné položky 80 %	2011	96.000	559(N)	3911
Odpis daňové pohledávky		24.000	546(D)	311
Odpis nedaňové pohledávky		96.000	546(N)	311
Zrušení daňové opravné položky		24.000	391	558(D)
Zrušení účetní opravné položky		96.000	3911	559(N)
Úhrada pohledávky – daňový výnos	2012	24.000	221	646(D)
Úhrada pohledávky - nedaňový		26.000	221	646(N))

Zdroj: [vlastní zpracování]

Společnost by měla vést evidenci pohledávek, u kterých byla vytvořena zákonná opravná položka a u kterých došlo k jejich účetnímu odepsání. Jelikož při případné daňové kontrole si „správce daně vyžádá od daňového subjektu sestavu (popř. samostatnou evidenci) všech pohledávek, ze kterých byla tvořena zákonná opravná položka a odsouhlasí ji na hlavní knihu, a to na konci zdaňovacího období“²⁹.

²⁹ ZATLOUKAL, Tomáš. *Daňová kontrola v širších souvislostech*. 2. Praha : C. H. Beck, 2011. 333 s. ISBN 978-80-7400-366-0, str. 144

Tvorba zákonné opravné položky není povinná a je pouze na rozhodnutí poplatníka, zda tvorbu této položky využije. Správná tvorba zákonných opravných položek je pro mnoho společností nezanedbatelným daňovým nákladem, který by měly využívat při své daňové optimalizaci, i když by neměly zapomínat ani na tvorbu účetních opravných položek, aby nedocházelo ke zkreslování obrazu majetku účetní jednotky a tím i porušování účetních předpisů. Při tvorbě zákonných opravných položek, bychom měli počítat i s tím, že jejich tvorbu můžeme posunout na příští zdaňovací období, či je tvořit v nižší, než zákonem dovolené výši a tím zákonně upravit svoji daňovou povinnost, abychom mohli uplatnit veškeré daňové odpočty jako např. odpočet darů, které bychom již v příštím zdaňovacím období uplatnit nemohli.

Při tvorbě zákonných opravných položek bychom neměli v první řadě zapomenout na pohledávky, které byly přihlášeny v rámci insolvenčního řízení. U těchto pohledávek můžeme tvořit zákonnou opravnou položku pouze v roce přihlášení. Dále bychom měli svoji pozornost zaměřit na pohledávky, u kterých hrozí promlčení.

4.6 PAUŠÁLNÍ VÝDAJE NA DOPRAVU

Příklad 12: Vedení firmy se rozhoduje, zda je pro ní u některých os. automobilů výhodnější uplatňovat paušální výdaje na dopravu, či výdaje dle skutečně vykázaných ujetých kilometrů. Vozový park je složen z os. automobilů s průměrnou spotřebou 6,9 l/100 km. Průměrná cena PHM činí cca 30,67 Kč bez DPH za 1 litr.

Paušální výdaj na 1 os. automobil činí 5.000 Kč na jeden měsíc. Za tuto částku může firma nakoupit 163 litrů PHM a ujet 2.362 km za měsíc. Vedení firmy může vybrat ze svého vozového parku maximálně tři automobily, které najedou v průměru méně než výše uvedený počet kilometrů a u nich uplatňovat daňově účinné paušální výdaje na dopravu a tím optimalizovat svoji daňovou povinnost.

Příklad 13: Podnikatel má v obchodním majetku os. automobil Škoda Octavia v hodnotě 350.073,33 Kč, který byl zařazen do obchodního majetku dne 16. 4. 2010 a byl odpisován rovnoměrně. Automobil je využíván pro podnikání i pro soukromé účely. V roce 2011 bylo s os. automobilem (průměrná spotřeba 6,4 l/100 km) ujetu celkem 36.326 km a z toho bylo ujetu 30 % soukromě a 70 % služebně. Podnikatel se rozhoduje, zda by nebylo lepší uplatňovat paušální výdaje na dopravu.

Mimo jiné byly vykázány v účetnictví roku 2011 následující výdaje – pojistné 13.598 Kč, dálniční známka 1.500 Kč, servisní prohlídka os. automobilu 6.432 Kč, zimní souprava pneumatik v hodnotě 8.072 Kč, náklady na PHM činily 71.304 Kč, platba silniční daně 1.800 Kč, roční odpis 77.892 Kč.

Tabulka č. 30 Porovnání skutečných výdajů a výdajů paušálem

	70 % vykázání krácených skutečných výdajů	80 % při použití paušálních výdajů
pojistné	9.518,60	10.878,40
Dálniční známka	1.050	1.200
Servisní prohlídka	4.502,40	5.145,60

pneu	5.650,40	6.457,60
PHM (49.912,80/12)	4.159,40	nedaňové
Silniční daň (nekrátí se)	1.800	1.800
Roční odpisy	54.524,40	62.313,60
Paušální výdaj	Není možný	4.000
Celkem	81.205,20	91.795,20

Zdroj: [vlastní zpracování]

Z výše uvedeného je zřejmé, že pro podnikatele bude lepší v roce 2012 uplatňovat u daného os. automobilu výdaje paušálem.

Jelikož při použití paušálních výdajů, nevstupují do daňově uznatelných výdajů výdaje na pohonné hmoty, je vhodné zavést v účetnictví v rámci analytické evidence nedaňový účet k účtu daňových nákladů 501 např. 501 003. Následně při úpravě výsledku hospodaření pro stanovení základu daně bude tento účet připočítatelnou položkou a paušální výdaj na dopravu bude položkou odčitatelnou tzn. bude snižovat základ daně.

Zavedení paušálních výdajů mělo mimo jiné také snižovat administrativní zátěž podnikatelů, kdy dle stanoviska Ministerstva financí ze dne 22. 9. 2009 nemusí podnikatel vést knihu jízd při uplatňování paušálních výdajů. Avšak toto nařízení je vhodné zejména pro neplátce DPH. Pokud bude chtít plátce DPH uplatňovat daň z nakoupených pohonných hmot, což je jeho právo, bude muset knihu jízd i nadále vést, aby prokázal použití pro ekonomickou činnost.

V daňovém přiznání právnických osob se uplatňování paušálních výdajů na dopravu promítne následujícím způsobem.

Výdaje za nedaňové pohonné hmoty a parkovné se uvedou v příloze č. 1 II. Oddílu v tabulce A, odkud se převedou na řádek 40 daňového přiznání. Na řádku 162 daňového přiznání se uvedou částky paušálu na dopravu ve výši 5.000 Kč za každý měsíc a jeden automobil max. za tři vozidla

4.7 ZAMĚSTNANCI

Příklad 14: Zaměstnanec má měsíční hrubou mzdu ve výši 27.450 Kč. Na rok 2012 podepsal prohlášení na uplatnění základní nezdanitelné částky na poplatníka a na jedno vyživované dítě. Jak se promítne daná mzda za měsíc leden v daních a v účetnictví společnosti XY s. r. o.

Tabulka č. 31 Výpočet mzdy

Popis účetního případu	Částka	MD	DAL
Hrubá mzda	27.450	521	331
Sociální poj. zaměstnavatel 25 %	6.863	524	336
Zdravotní poj. zaměstnavatel 9 %	2.470	524	336
Superhrubá mzda	36.783		
Záloha na daň 15 %	5.520		
Sleva na poplatníka	-2.070		
Daňové zvýhodnění na dítě	-1.117		
Záloha na daň	2.333	331	342
Sociální poj. zaměstnanec 6,5 %	1.785	331	336
Zdravotní poj. zaměstnanec 4,5 %	1.236	331	336
Čistá mzda	22.096	331	221

Zdroj: [vlastní zpracování]

Z výše uvedeného vyplývá, že nákladem společnosti je hrubá mzda zaměstnance a sociální a zdravotní pojištění které hradí zaměstnavatel za svého zaměstnance.

Nutnou podmínkou, aby bylo pojistné (které hradí zaměstnavatel z důvodu zaměstnávání pracovníků § 24 odst. 2 písm. f) ZDP a i pojistné, které zaměstnavatel srazí ze mzdy zaměstnance § 23 odst. 3 písm. a)) daňově uznatelným výdajem je, aby bylo zaplaceno nejpozději do konce měsíce následujícího po uplynutí zdaňovacího období. To znamená, že veškeré pojistné za rok 2011 musí být zaplaceno nejpozději 31. 1. 2012, aby bylo

daňovým nákladem roku 2011. Pokud by pojistné nezaplatil do výše uvedeného termínu, je povinen zvýšit o tuto částku výsledek hospodaření za rok 2011 a částka nezaplaceného pojistného se stává daňovým nákladem roku 2012 – v případě, že bude uhrazena v tomto roce.

Tabulka č. 32 Sazby pojistného na sociální pojištění v roce 2012

	Hradí zaměstnavatel	Hradí zaměstnanec
Nemocenské pojištění	2,3 %	0 %
Důchodové pojištění	21,5 %	6,5 %
Státní politika	1,2 %	0 %
Celkem	25 %	6,5 %

Zdroj: [vlastní zpracování, údaje převzaty z Ivan, Macháček³⁰]

Příklad 15: Firma AB s. r. o., má možnost zajistit stravování svým zaměstnancům ve vlastním stravovacím zařízení. Vedení společnosti chce vědět, za jakou cenu by mohla prodávat obědy svým zaměstnancům a jaké náklady by mohla zahrnout do stanovení základu daně, pokud by tuto možnost využila.

V § 24 odst. 2 písm. j) bod 4 je stanoveno, že při poskytování stravování ve vlastním stravovacím zařízení, jsou daňově uznatelné veškeré náklady spojené s provozem tohoto zařízení, mimo hodnoty potravin.

³⁰ Ing. Ivan Macháček. Sociální a zdravotní pojištění v účetnictví a v daních z příjmů. *Účetnictví v praxi*, 2010, roč. XIV, č. 7, s. 31

Tabulka č. 33 Kalkulace ceny jídla

Hodnota potravin	31
Mzdové náklady zaměstnanců jídelny	17
Spotřebovaná energie	16
Odpisy zařízení	13
Cena jídla celkem	77

Zdroj: [vlastní zpracování]

Jelikož si společnost nemůže do daňových nákladů zahrnout hodnotu potravin, je vhodné, aby cena jídla byla alespoň v částce 31 Kč, i když by bylo lepší vytvořit menší rezervu pro případ zvýšení hodnoty potravin a stanovit cenu jednoho jídla alespoň 35 Kč. Poté bude moci společnost uplatnit § 24 odst. 2 písm. zc) ZDP a z daňově neúčinných spotřebovaných surovin se stane daňově účinný náklad.

Příklad 16: Zaměstnavatel zajišťuje svým zaměstnancům stravování ve smluvně zajištěném restauračním zařízení, kde jedno jídlo stojí 86 Kč. Kolik může přispívat zaměstnavatel na jídlo, aby se jednalo o jeho daňový náklad. V měsíci lednu odebral 50 obědů a obdržel fakturu na částku 4.300 Kč

Zaměstnavatel může přispívat až do výše 55 % ceny jednoho jídla za jednu směnu tzn. 55 % z 86 Kč činí 47,30 Kč.

Dále si musí zaměstnavatel pohlídat horní hranici tohoto příspěvku (70 % stravného vymezeného pro zaměstnance státních organizací při trvání pracovní cesty 5 až 12 hod). Pro rok 2012 je tento limit stravného 76 Kč. 70 % z této částky činí 53,20 Kč.

Zaměstnavatel se rozhodl přispívat zaměstnancům na dané jídlo ve výši 47 Kč a zaměstnanec si uhradí zbylých 39 Kč.

Tabulka č. 34 Účtování odebraného jídla var. 1

	Částka	MD	DAL
Část hrazená zaměstnavatelem (daňový nákl.) 47x50	2.350	527	321
Část hrazená zaměstnancem 39x50	1.950	335	321
Úhrada faktury	4.300	321	221
Platba odebraných jídel zaměstnancem	1.950	211	335

Zdroj: [vlastní zpracování]

Zaměstnavatel může stanovit, že bude přispívat na jedno jídlo částkou vyšší, např. 55 Kč a zaměstnanec uhradí zbylých 31 Kč.

Tabulka č. 35 Účtování odebraného jídla var. 2

	Částka	MD	DAL
Část hrazená zaměstnavatelem (daňový nákl.) 47,30 x 50	2.365	527	321
Část hrazená zaměstnavatelem (nedaňový nákl.) 7,70 x 50	385	528	321
Část hrazená zaměstnancem 31 x 50	1.550	335	321
Úhrada faktury zaměstnavatelem	4.300	321	221
Platba odebraných jídel zaměstnancem	1.550	211	335

Zdroj: [vlastní zpracování]

Zaměstnavatel se může také rozhodnout, že místo příspěvku na jídlo v smluvně zabezpečené restauraci využije možnost přispívat zaměstnancům na stravování prostřednictvím stravenek. Stravenky jsou ceninou, kterou má možnost zaměstnanec hradit obědy ve vybraných restauracích, ale i potraviny ve vybraných obchodech. Finanční úřady uznávají hodnotu koupené stravenky jako hodnotu jednoho odebraného jídla, proto může opět zaměstnavatel přispívat zaměstnanci 55 % z hodnoty stravenky a využít tuto

částku jako daňový náklad. Hodnota stravenky jakou bude poskytovat zaměstnancům je na uvážení zaměstnavatele. Maximální nominální hodnota stravenky, aby byla daňově uznatelná hodnota maximální, je 96 Kč. Daňově uznatelných 55 % z této částky činí 52,80 Kč. Kdyby byla hodnota stravenky 97 Kč (55 % činí 53,35 Kč což je více než zákonem stanovených 53,20 Kč pro rok 2012)

Příklad 17: Společnost ZA s. r. o. se rozhodla, že bude svým zaměstnancům přispívat 55 % na stravování prostřednictvím stravenek v hodnotě 90 Kč. V měsíci lednu nakoupila 100 ks stravenek.

Tabulka č. 36 Účtování o stravenkách

	Částka	MD	DAL
Nákup stravenek 100 x 90	9.000	213	211
Prodej stravenek zaměstnancům 45 % z 90 x 100	4.050	211	213
Část hrazená zaměstnavatelem 55 % z 90 x 100	4.950	527	213

Zdroj: [vlastní zpracování]

4.7.1 CESTOVNÍ NÁHRADY

Příklad 18: Zaměstnanec byl vyslán dne 1. 2. 2012 na služební cestu firemním automobilem do Švédska. Dne 30. 1. 2012 mu byla vyplacena záloha ve výši 5.000 Kč a 100 EUR. Ze služební cesty se vrátil dne 6. 2. 2012.

Průběh pracovní cesty popsal zaměstnanec ve svém vyúčtování pracovní cesty dne 7. 2. 2012 po svém návratu

- 1. 2. 2012 v 6:00 hod. odjez na pracovní cestu z ČR
- 1. 2. 2012 v 9:20 hod. překročení hranic do Německa
- 1. 2. 2012 ve 22:36 hod vstup na území Švédska
- 1. 2. 2012 – 5. 2. 2012 pracovní pobyt na území Švédska
- 5. 2. 2012 v 17:30 hod překročení hranic do Německa
- 6. 2. 2012 v 0:30 hod vstup na území ČR
- 6. 2. 2012 v 6:00 hod návrat z pracovní cesty domů

Dále je zaměstnanec povinen předložit doklady, ze kterých je zřejmé jaké mu vznikly výdaje během této pracovní cesty. Zaměstnanec předložil následující doklady:

- 1. 2. 2012 – nákup PHM ve výši 1.440,- Kč vč. DPH
- 1. 2. 2012 - platba trajektu 20 EUR
- 3. 2. 2012 – směna 30 EUR na 265 SEK – doložil dokladem o směně
- 4. 2. 2012 – zaměstnanec použil svůj vlastní telefon a dle výpisu byly jeho náklady ve výši 156 Kč
- 5. 2. 2012 – nákup PHM - 97,50 EUR
- 5. 2. 2012 – jízdenka 6 EUR
- 5. 2. 2012 – nákup PHM – 265 SEK
- 6. 2. 2012 – nákup PHM – 1.620 Kč vč. DPH

Tabulka č. 37 Podklady pro vyúčtování pracovní cesty

Datum	Země	Počet hodin	Sazba
1.2.2012	Česká republika	3,33	
1.2.2012	Německo	13,27	30 EUR
1.2.2012	Švédsko	1,4	
2.2.2012	Švédsko	24	50 EUR
3.2.2012	Švédsko	24	50 EUR
4.2.2012	Švédsko	24	50 EUR
5.2.2012	Švédsko	17,5	50 EUR
5.2.2012	Německo	6,5	
6.2.2012	Německo	0,5	
6. 2. 2012	Česká republika	5,5	64 Kč

Zdroj: [vlastní zpracování]

Při výpočtu stravného je pravidlem, že se stravné počítá zvlášť za každou pracovní cestu a za každý kalendářní den jedné pracovní cesty s výjimkou dvoudenní pracovní cesty (přes jednu půlnoc), je-li to pro zaměstnance výhodnější.³¹

Dne 1. 2. 2012 tuzemské stravné zaměstnanci nepřísluší jelikož pracovní cesta na území České republiky byla kratší než 5 hod. Zahraniční stravné za daný den přísluší zaměstnanci v sazbě stravného pro Německo, jelikož zaměstnanec zde byl v daném kalendářním dni nejdéle. Zaměstnanec strávil v zahraničí daný den 14,67 hod. proto mu přísluší stravné v krácené výši tj. 2/3 základní výše sazby stravného. Sazba stravného pro Německo činí pro rok 2012 45 EUR.

Od 2. 2. 2012 do 4. 2. 2012 strávil zaměstnanec na služební cestě celý den ve Švédsku, proto mu přísluší plná sazba stravného pro Švédsko ve výši 50 EUR/den.

5. 2. 2012 přísluší zaměstnanci opět zahraniční stravné v nekrácené výši 50 EUR, jelikož strávil v zahraničí 24 hod. a nejdéle ve Švédsku.

6. 2. 2012 zaměstnanci nenáleží žádné zahraniční stravné, jelikož v zahraničí nestrávil více jak jednu hodinu. V daný den má nárok pouze na tuzemské stravné ve výši minimálně 64 Kč.

Zaměstnanec má nárok na vyplacení zahraničního stravného ve výši 230 EUR a tuzemského stravného ve výši min. 64 Kč. Zaměstnavatel může použít i stravné vyšší až do částky 76 Kč. Veškeré vyplacené stravné nad tuto hranici bude u zaměstnavatele daňově uznatelným nákladem, ale u zaměstnance bude toto nadlimitní stravné předmětem daně z příjmů ze závislé činnosti.

Dále po návratu ze služební cesty je zaměstnanec povinen provést vyúčtování zahraniční pracovní cesty, ve kterém uvede také veškeré výdaje, které mu vznikly vč. vyúčtování záloh, které mu byly zaměstnavatelem poskytnuty.

³¹ Ing. Martin Děrgel. Stravné a stravování v účetnictví a daních. *Účetnictví v praxi*, 2010, roč. XIV, č. 7, s. 13

Tabulka č. 38 Vyúčtování pracovní cesty

Měna	Záloha	Stravné	Nutné výdaje	Směny	Dopl. (+) Přepl. (-)
CZK	- 5.000	64	3.216,00		- 1720,00
EUR	- 100	230	123,50	30	283,50
SEK	0		265,00	265	0

Zdroj: [vlastní zpracování]

I když dne 4. 2. 2012 zaměstnanec použil pro telefonní hovor svůj osobní telefon a cenu hovoru zjistil z vyúčtování, které mu telefonní operátor zaslal, zaměstnavatel rozhodl, že mu částku za telefon proplatí, jelikož prokazatelně telefonicky vyřizoval věci související s jeho pracovní cestou. Z výše uvedeného vyúčtování vyplývá, že zaměstnanec je povinen vrátit 1.720 Kč a zaměstnavatel mu doplatí 283,50 EUR. U zaměstnavatele budou všechny výše uvedené výdaje daňově uznatelné, jelikož se prokazatelně jednalo o výdaje spojené s pracovní cestou zaměstnance.

Tabulka č. 39 Vyúčtování pracovní cesty zachycená v účetnictví

Datum	Účetní případ	Částka Kč	Denní kurz	MD	DAL
30. 1.	Poskytnutí zálohy zaměstnanci	5.000		335	211
	Poskytnutí zálohy 100 EUR	2.518,50	25,185	335	211
7.2.	Vyúčtování pracovní cesty	5.000		333	335
	Vyúčtování prac. cesty 100 EUR	2.500,50	25,005	333	335
	Daňově uznatelné výdaje	3.280		512	333
	Daň. uznatelné výdaje 383,5 Eur	9.589,42	25,005	512	333
	Vrácení přeplatku zaměstnancem	1.720		211	333
	Doplatek z vyúčtování prac. cesty	7.088,92	25,005	333	211
	Kurzový rozdíl	18		563	335

Zdroj: [vlastní zpracování]

Příklad 19: Zaměstnanec byl vyslán na pracovní cestu z místa svého pracoviště v Praze do Českých Budějovic. Byl zaměstnavatelem požádán, aby použil na této pracovní cestě svůj osobní automobil. V některé dny měl zajištěno na pracovní cestě stravování a ve vnitřní směrnici zaměstnavatele je uvedeno, že při poskytnutí stravy v průběhu pracovní cesty se stravné krátí. Pracovní cesta započala dne 7. 2. 2012 v 7:00 hodin v Praze a byla ukončena den 10. 2. 2012 v 18:00 hodin a při pracovní cestě zaměstnanec ujel celkem 356 km, přičemž nedoložil skutečnou cenu PHM.

Tabulka č. 40 Vyúčtování tuzemské pracovní cesty

Datum	Počet hodin	Sazba stravného	Poskytnutá strava	Krácení stravného	Krácené stravné
7. 2.	17	96	ne	0	96,00
8. 2.	24	151	Snídaně, večeře	50 %	75,50
9. 2.	24	151	Snídaně, oběd, večeře	75 %	37,75
10. 2.	18	96	snídaně	35 %	62,40
Celkem					271,65

Zdroj: [vlastní zpracování]

„Pokud je strava nedílnou součástí poskytované služby (ubytování, školení apod.) je hodnota stravy daňově uznatelným nákladem zaměstnavatele“.³²

Za použití soukromého os. automobilu má nárok na základní náhradu jízdních výdajů a náhradu za spotřebované pohonné hmoty. Jelikož zaměstnanec nedoložil skutečnou cenu pohonných hmot, pro výpočet se použije cena vyhlášená MPSV ve vyhlášce č. 429/2011 Sb. Pro rok 2012 činí tato náhrada za naftu 34,70 Kč. Průměrná spotřeba výše uvedeného použitého automobilu činí 6,8 l/100 km což je údaj o spotřebě pro kombinovaný provoz podle norem Evropského společenství. Jestliže v technickém průkazu takový to údaj není,

³² JANOUŠEK, Karel. *Cestovní náhrady ve 207 příkladech*. 4. Olomouc : Anag, spol. s r. o., 2011, 319 s. ISBN 978-80-7263-634-1. Str. 93

vypočítá se spotřeba jako aritmetický průměr všech hodnot o spotřebě uvedených v technickém průkazu příslušného vozidla. V praxi se stává, že některé technické průkazy tyto hodnoty nemají, proto se použije údaj z technického průkazu vozidla shodného typu. „Použití údaje o spotřebě vozidla z jiného dokladu než je technický průkaz je, vzhledem k dikci ustanovení § 157 odst. 4 zákoníku práce nepřípustné. Nelze tedy ani použít případné potvrzení výrobce či akreditovaného dovozce“.³³

Tabulka č. 41 Výpočet náhrad

Typ	km	sazba	výpočet	náhrada
základní	356	3,70	356 x 3,70	1.317,20
PHM	356	34,70	356 x 34,70 x 6,8/100	840,02
Celkem				2.157,22

Zdroj: [vlastní zpracování]

Na závěr bych chtěla dodat, že takto použitý osobní automobil je také předmětem daně silniční, kterou zaplatí za zaměstnance zaměstnavatel, a takto zaplacená daň je u zaměstnavatele daňově účinným výdajem.

Pokud zaměstnanec použije na pracovní cestě jiné vozidlo než osobní, poplatníkem daně silniční není zaměstnavatel, ale vlastník vozidla uvedený v technickém průkazu.

³³ JANOUŠEK, Karel. *Cestovní náhrady ve 207 příkladech*. 4. Olomouc : Anag, spol. s r. o., 2011, 319 s. ISBN 978-80-7263-634-1. Str. 93

4.7.2 SOUKROMÉ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ A PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ

Příklad 20 : Společnost Alfa s. r. o. chce lépe ohodnotit své zaměstnance a rozhoduje se, zda je pro něj výhodnější zvýšit výplatu o 2.000 Kč nebo přispívat zaměstnanci částkou 2.000 Kč na penzijní či životní pojištění.

Tabulka č. 42 Srovnání nákladů zaměstnavatele

	Zvýšení mzdy o 2.000	Poskytnutí příspěvku 2.000 na penzijní pojištění
Hrubá mzda	22.000	20.000
Sociální poj. zaměstnavatel	5.500	5.000
Zdravotní pojištění zaměstnavatel	1980	1.800
Superhrubá mzda	29.480	26.800
Penzijní pojištění	0	2.000
Náklady na mzdu celkem	29.480	28.800
Rozdíl		680

Zdroj: [vlastní zpracování]

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že pokud zaměstnavatel bude přispívat 2.000 Kč na penzijní pojištění budou jeho daňově uznatelné náklady na mzdu zaměstnance o 680 Kč měsíčně nižší, než kdyby zvýšil hrubou mzdu o 2.000 Kč za měsíc. Čímž ušetří 8.160 Kč za rok. Důvodem této úspory je, že daný příspěvek nevstupuje do vyměřovacího základu pro sociální a zdravotní pojištění.

V účetnictví se tento příspěvek promítne nejčastěji na nákladovém účtu 527 (daňový výdaj) případně 528 (nedaňový výdaj).

Příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem, na penzijní pojištění nebo na soukromé životní pojištění je daňovým výdajem zaměstnavatele maximálně do výše 24.000 Kč za rok připadající na jednoho zaměstnance, za podmínky, že příspěvek

zaměstnavatele na penzijní připojištění se státním příspěvkem musí být poukázáný na účet jeho zaměstnance u penzijního fondu a že je toto uvedeno v pracovní, kolektivní smlouvě či stanovené interním předpisem.

„Daňové výhody na straně zaměstnance nelze uplatnit v případě, že příspěvek na penzijní připojištění anebo na soukromé životní pojištění je poskytnut zaměstnavatelem ve finanční podobě přímo zaměstnanci“³⁴.

4.7.3 AUTOMOBIL PRO SLUŽENÍ I SOUKROMÉ ÚČELY

Příklad 21 : Zaměstnanec má možnost využívat služební os. automobil v hodnotě 430.000 Kč vč. DPH i pro soukromé účely. Jaké jsou daňově uznatelné náklady u zaměstnavatele.

Poskytnutí služebního automobilu pro soukromé účely zaměstnance, spadá do druhu benefitu, který musí být zdaněn jako nepeněžní příjem zaměstnance. Zaměstnanci se měsíčně přidaňuje 1 % ze vstupní ceny vč. DPH tohoto osobního automobilu (ze vstupní ceny 430.000 Kč tj. 4.300 Kč měsíčně), a tato částka rovněž vstupuje do vyměřovacího základu pro sociální a zdravotní pojištění. Tím vzrůstají i náklady u zaměstnavatele, i když daňově uznatelné.

Tabulka č. 43 Náklady na mzdu – využívání os. automobilu i pro soukromé účely

	Nevyužívání os. automobilu	Přidanění 1 % vstupní ceny
Vyměřovací základ	20.000	24.300
Sociální pojištění zaměstnavatel	5.000	6.075
Zdravotní pojištění	1.800	2.187
Superhrubá mzda	26.800	32.852

Zdroj: [vlastní zpracování]

³⁴ MACHÁČEK, Ivan. *Zaměstnanecké benefity : Praktická pomůcka jejich daňového řešení*. 1. Praha : C. H. Beck, 2010. 148 s. ISBN 978-80-7400-301-1. Str. 22

Z výše uvedeného vyplývá, že daňově uznatelné výdaje zaměstnavatele jsou o 6.052 Kč vyšší, než kdyby osobní automobil pro soukromé účely zaměstnanci neposkytl.

U zaměstnavatele se náklady na provoz automobilu zahrnutého do obchodního majetku nekrátí poměrem jakým je daný automobil používán pro služební a soukromé účely. Mezi daňově uznatelné náklady u zaměstnavatele lze zahrnout např. náklady na opravy, pojištění, nájemné v případě pořízení na úvěr nebo na leasing, nájemné při operativním pronájmu, daňové odpisy.

Jedinou výjimkou kde je potřeba určité opatrnosti, jsou náklady na pohonné hmoty. Do daňových nákladů lze zahrnout pouze PHM spotřebované pro služební účely. Tuto situaci v praxi může zaměstnavatel řešit dvěma způsoby:

- Zaměstnanec soukromě spotřebované pohonné hmoty uhradí a poté jsou takto uhrazené pohonné hmoty u zaměstnavatele daňově uznatelným nákladem, jelikož k daňově neuznatelnému výdaji vznikl zdanitelný příjem

Tabulka č. 44 Účtování úhrady PHM zaměstnancem

Popis účetního případu	Částka	MD	DAL
Úhrada PHM zaměstnavatelem	10.000	501	211
Úhrada PHM zaměstnancem	10.000	211	640

Zdroj: [vlastní zpracování]

- Zaměstnanec soukromě spotřebované PHM neuhradí – u zaměstnavatele jsou poté tyto náklady daňově neuznatelné a u zaměstnance vzniká nepeněžní příjem, který je třeba dodanit

Veškeré náklady spojené se mzdou zaměstnance jsou daňově uznatelným výdajem u zaměstnavatele. Totéž platí i pro cestovní náhrady vyplácené na základě Zákoníku práce. U ostatní benefitů poskytovaných zaměstnavatelem je třeba, aby byly zachyceny v kolektivní smlouvě, pracovní smlouvě či ve vnitřním předpisu společnosti, aby mohly být uznány jako daňově uznatelné.

4.8 SANKCE

Příklad 22: Společnost DBA s. r. o. je plátcem daně silniční. V roce 2011 účetní zapoměla zaplatit jednu zálohu na tuto daň. Finanční úřad proto v roce 2012 vyměřil penále za pozdní platbu této zálohy ve výši 2.356 Kč.

Jelikož se nejedná o smluvní penále ze závazkových vztahů, bude toto vyměřené na základě § 25 odst. 1 písm. f) ZDP daňově neuznatelný výdaj.

V účetnictví se toto penále zobrazí na účtu 545 – Ostatní pokuty a penále (na straně MD) a při výpočtu daně z příjmů je třeba výsledek hospodaření zvýšit o tuto částku na účtu 545.

Podobný postup by se uplatnil např. při vyměřeném penále za pozdě zaplacené pojistné na sociální zabezpečení či na všeobecné zdravotní pojištění.

Příklad 23: Firma AX s. r. o. zaplatila fakturu splatnou 5. 3. 2011 svému dodavateli až v měsíci červenci 2011. V důsledku toho dodavatel vystavil v srpnu 2011 doklad ve kterém požaduje po firmě AX s. r. o. zaplacení smluvní pokuty za pozdní platbu ve výši 5.200 Kč. Tuto smluvní pokutu zaplatila firma AX s. r. o. až v lednu 2012.

V tomto případě se jedná o smluvní pokutu a z § 24 odst. 2 písm. zi) ZDP vyplývá, že tato pokuta je daňově uznatelným výdajem jen tehdy, pokud byla zaplacená.

V účetnictví se promítne tato situace následujícím způsobem:

Tabulka č. 45 Sankce v účetnictví

Popis účetního případu	částka	MD	DAL
Obdržení dokladu na smluvní sankci 2011	5.200	544	325
Úhrada smluvní sankce 2012	5.200	325	221

Zdroj: [vlastní zpracování]

Společnost zachytí již v roce 2011 ve svém účetnictví závazek z důvodu smluvní pokuty a tím sníží účetní výsledek hospodaření roku 2011. V daňovém přiznání za rok 2011 musí tento výsledek hospodaření zvýšit o částku 5.200 Kč, protože k zaplacení této sankce došlo až v roce 2012. Částka 5.200 Kč ovlivní základ daně až za rok 2012, kdy v rámci podávání daňového přiznání půjde o odčitatelnou položku od účetního výsledku hospodaření.

Při posuzování daňové znatelnosti sankcí by se měl poplatník daně z příjmů zamyslet nejdříve na tím, o jaký druh sankce se jedná. Zda se jedná o sankci smluvní – jedná se o daňově uznatelnou v případě zaplacení, či sankci vyměřenou např. orgánem státní správy – není nikdy daňově uznatelná.

5 ZÁVĚR

Práce se věnuje daňově uznatelným a neuznatelným výdajům (nákladům) dle ZDP a jejich promítnutí v účetnictví. ZDP se daňové účinnosti nákladů věnuje podrobněji v § 24 odst. 1 ZDP. Toto ustanovení stanoví, že daný výdaj musí být vynaložen na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Bližší specifikací jednotlivých druhů výdajů (nákladů), se pak zabývá velmi obsáhlý odstavec 2, § 24 ZDP. Naproti tomu § 25 ZDP blíže popisuje jaké výdaje (náklady) pro daňové účely nelze uznat, jako výdaje (náklady) snižující základ daně.

V práci jsem se blíže zaměřila především na oblasti, které jsou pro běžnou praxi časté a to oblast majetku, pohledávek, paušálních výdajů na dopravu a na výdaje spojené se zaměstnáváním zaměstnanců.

Již při pořizování majetku by měl poplatník zvažovat, jak daný způsob pořízení tohoto majetku ovlivní jeho budoucí daňové zatížení. Mezi nejvyužívanější formy financování majetku patří finanční leasing, u kterého jsou přesně stanovené podmínky, za kterých lze takto pořízený majetek zahrnovat do daňově uznatelných nákladů a dále pořízení majetku na úvěr, kdy je daný majetek zařazen do majetku společnosti a odpisován. Správnou volbou způsobu odpisování poplatník ovlivňuje svou budoucí daňovou povinnost. S majetkem úzce souvisí také škody. Jejich daňovou uznatelnost bych rozdělila na škody uznatelné pouze do výše náhrad a na škody daňově uznatelné - škody způsobené neznámým pachatelem a nebo živelnými pohromami.

Mnoho firem se potýká se nezaplacenými a mnohdy již nedobytnými pohledávkami, které v minulosti ovlivnily jejich daňovou povinnost tím, že o nich bylo účtováno do výnosů a byla z nich odvedena daň z příjmů. ZDP umožňuje k takovým pohledávkám tvořit zákonné opravné položky, které snižují základ daně z příjmů a tím alespoň částečně minimalizují finanční ztrátu firem. Daňová uznatelnost pohledávek velice úzce souvisí se zněním ZoR. Správnou tvorbou zákonných opravných položek k pohledávkám lze optimalizovat budoucí daňovou povinnost.

ZDP podnikatelům umožňuje také uplatňovat paušální výdaje na dopravu. Zavedení paušálních výdajů mělo mimo jiné také snižovat administrativní zátěž podnikatelů tím, že nemusí být vedena kniha jízd. Pokud však je podnikatel plátce daně z přidané hodnoty – dále jen DPH a chce uplatňovat DPH z nakoupených pohonných hmot, bude muset knihu jízd vést i nadále, aby prokázal použití pro svou ekonomickou činnost. Vzhledem k výši paušálního výdaje na dopravu, je pro podnikatele vhodné využít této možnosti daňové optimalizace pouze do určitého množství najetých kilometrů.

Mezi nejčastější náklady spojené se zaměstnáváním zaměstnanců jsou náklady na mzdy, cestovní náhrady a zaměstnanecké benefity, kde jsem jako nejčastěji využívané uvedla příspěvek na soukromé životní pojištění, poskytnutí tzv. manažerských vozidel a příspěvek na stravování. U těchto benefitů je velice důležité jejich zakotvení v kolektivní smlouvě, vnitřních předpisech či pracovní smlouvě, aby bylo možno uvažovat o jejich eventuelním zahrnutí do daňově uznatelných nákladů.

Na závěr své bakalářské práce jsem se zmínila o daňové uznatelnosti sankcí, které jsem rozdělila na smluvní (daňově uznatelné pouze v případě zaplacení) a sankce vyměřené orgány státní správy na základě zákona (daňově neuznatelné).

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

6.1 KNIHA

- BRYCHTA, Ivan.; DĚRGEL, Martin.; MACHÁČEK, Ivan. *Daň z příjmů 2011*. 8. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2011. 640 s. ISBN 978-80-7357-623-3.
- DUŠEK, Jiří. *Daně z příjmů 2011: přehledy, daňové a účetní tabulky*. 6. Praha : Grada Publishing a. s., 2011. 200 s. ISBN 978-80-247-3801-7.
- JANOUŠEK, Karel. *Cestovní náhrady ve 207 příkladech*. 4. Olomouc : Anag, spol. s r. o., 2011, 319 s. ISBN 978-80-7263-634-1.
- JANOUŠEK, Lubomír. at al. *Daňové výdaje 2005-2006*. Praha : ASPI, a. s., 2005. 574 s. ISBN 80-7357-083-1.
- JAROŠ, Tomáš. *Zdanění příjmů v roce 2011: komplexní průvodce*. 1. Praha : Grada Publishing a. s., 2011. 240 s. ISBN 978-80-247-3822-2.
- MACHÁČEK, Ivan. *Zaměstnanecké benefity : Praktická pomůcka jejich daňového řešení*. 1. Praha : C. H. Beck, 2010. 148 s. ISBN 978-80-7400-301-1.
- PELC, Vladimír. *Daňové odpisy : strategie pro podnikatelskou praxi firem a podnikatelů*. 1. Praha : C. H. Beck, 2011. 204 s. ISBN 978-80-7400-387-5.
- SEDLÁČEK, Jaroslav. *Cestovní náhrady 2010*. 4. Praha : Grada Publishing a.s., 2010. 136 s. ISBN 978-80-247-3365-4.
- ŠTOHL, Pavel. *Daně 2010 : výklad a praktické příklady*. 1. Znojmo : Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo s.r.o., 2010. 148 s. ISBN 978-80-87314-01-2.
- VALOUCH, Petr. *Účetní a daňové odpisy 2011*. 6. Praha : Grada Publishing a.s., 2011. 144 s. ISBN 978-80-247-3803-1.
- ZATLOUKAL, Tomáš. *Daňová kontrola v širších souvislostech*. 2. Praha : C. H. Beck, 2011. 333 s. ISBN 978-80-7400-366-0.
- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších právních předpisů.
- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších právních předpisů.

- Zákon ČNR č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších právních předpisů.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších právních předpisů.

6.2 ČLÁNEK Z ČASOPISU

- BRYCHTA, Ivan. Cestovní náhrady na přelomu roku 2011/2012. *Účetnictví v praxi*, 2011, roč. XV, č. 12, s. 16.
- DĚRGEL, Martin. Stravné a stravování v účetnictví a daních. *Účetnictví v praxi*, 2010, roč. XIV, č. 7, s. 13.
- MACHÁČEK, Ivan. Uplatnění paušálních výdajů na dopravu v daňovém priznání fyzických a právnických osob za rok 2011. *Účetnictví v praxi*, 2012, roč. XVI, č. 2, s. 23.
- MACHÁČEK, Ivan. Sociální a zdravotní pojištění v účetnictví a v daních z příjmů. *Účetnictví v praxi*, 2010, roč. XIV, č. 7, s. 31.
- PILAŘOVÁ, Ivana. Nedobytné pohledávky a jejich účetní a daňové řešení. *Účetnictví v praxi*, 2012, roč. XVI, č. 2, s. 7.
- PILAŘOVÁ, Ivana. Daňová ztráta – další problémy s jejím vznikem a uplatněním. *Účetnictví v praxi*, 2010, roč. XIV, č. 11, s. 30.

6.3 ELEKTRONICKÉ ZDROJE

- BULA, Miroslav. *Účtování daní* [online]. 2006, [cit. 2012-03-05]. Dostupný z [www: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d94v70-uctovani-dani/?search_query>](http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d94v70-uctovani-dani/?search_query).
- Česká daňová správa. *Informace k uplatnění paušálních výdajů na dopravu silničním motorovým vozidlem v daňových priznáních k daním z příjmů* [online]. 13.1.2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z [www: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/legislativa_metodika_10366.html?year=0>](http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/legislativa_metodika_10366.html?year=0)
- Česká daňová správa. *EPO – daň z příjmů právnických osob* [online]. 2012 Dostupné z [www: <https://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_epo/epo2/form/form_uvod.faces?CPodani=88361950>](https://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_epo/epo2/form/form_uvod.faces?CPodani=88361950).

- Generální finanční ředitelství. *Pokyn GFŘ č. D-6 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů* [online]. 2011 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z www : <http://cfs.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/cfs/Pokyn__GFR_c_D_6.pdf>.
- MACHÁČEK, Ivan. *Paušální výdaje na dopravu – příklady z praxe* [online]. 2010, [cit. 2012-03-05], Dostupné z www: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d9872v12745-pausalni-vydaje-na-dopravu-priklady-z-praxe/?search_query=pau%C5%A1%C3%A1ln%C3%AD+v%C3%BDdaje+%24source%3D4&search_results_page=1>.
- VYCHLOPEŇ, Jiří. *Zásoby u podnikatelů z účetního a daňového pohledu* [online]. 2007, [cit. 2012-02-29]. Dostupné z www: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d2665v3431-zasoby-u-podnikatelu-z-ucetniho-a-danoveho-pohledu/?search_query=z%C3%A1soby>.

7 SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Tabulky

Tabulka č. 1 Srovnání daňově uznatelných nákladů na operativní a finanční pronájem u nájemce

Tabulka č. 2 Sazby stravného pro rok 2012

Tabulka č. 3 Pásma a výše náhrady u zahraničního stravného

Tabulka č. 4 Podmínky pro daňové odepsání pohledávky

Tabulka č. 5 Tvorba zákonné opravné položky

Tabulka č. 6 Účtování daně z příjmů

Tabulka č. 7 Účtování silniční daně

Tabulka č. 8 Rovnoměrné odpisování

Tabulka č. 9 Zrychlené odpisování

Tabulka č. 10 Účtování o pozemku – prodej za cenu vyšší

Tabulka č. 11 Účtování o pozemku – prodej na nižší cenu

Tabulka č. 12 Účtování způsobem A

Tabulka č. 13 Účtování způsobem B

Tabulka č. 14 Účtování o škodách

Tabulka č. 15 Leasingová nabídka

Tabulka č. 16 Nabídka na úvěr na 36 měsíců

Tabulka č. 17 Zůstatková cena při rovnoměrném odpisování

Tabulka č. 18 Daňově uznatelné nájemné

Tabulka č. 19 Výše daňových odpisů při rovnoměrném a zrychleném odpisování

Tabulka č. 20 Daňová úspora při pořízení majetku na úvěr

Tabulka č. 21 Daňová úspora

Tabulka č. 22 Účtování leasingu

Tabulka č. 23 Účtování úvěru

Tabulka č. 24 Oprava automobilu

Tabulka č. 25 Vyřazení automobilu v důsledku prodeje

Tabulka č. 26 Vyřazení automobilu z důvodu škody

Tabulka č. 27 Tvorba zákonné opravné položky dle § 8c ZoR

Tabulka č. 28 Pohledávky v insolvenčním řízení

- Tabulka č. 29 Tvorba zákonné opravné položky dle § 8a odst. 1
- Tabulka č. 30 Porovnání skutečných výdajů a výdajů paušálem
- Tabulka č. 31 Výpočet mzdy
- Tabulka č. 32 Sazby pojistného na sociální pojištění v roce 2012
- Tabulka č. 33 Kalkulace ceny jídla
- Tabulka č. 34 Účtování odebraného jídla var. 1
- Tabulka č. 35 Účtování odebraného jídla var. 2
- Tabulka č. 36 Účtování o stravenkách
- Tabulka č. 37 Podklady pro vyúčtování pracovní cesty
- Tabulka č. 38 Vyúčtování pracovní cesty
- Tabulka č. 39 Vyúčtování pracovní cesty zachycená v účetnictví
- Tabulka č. 40 Vyúčtování tuzemské pracovní cesty
- Tabulka č. 41 Výpočet náhrad
- Tabulka č. 42 Srovnání nákladů zaměstnavatele
- Tabulka č. 43 Náklady na mzdu – využívání os. automobilu i pro soukromé účely
- Tabulka č. 44 Účtování úhrady PHM zaměstnancem
- Tabulka č. 45 Sankce v účetnictví

Grafy

- Graf č. 1 Srovnání rovnoměrného a zrychleného odpisování

PŘÍLOHY

- Příloha č. 1 Seznam použitých účtů
- Příloha č. 2 Seznam použitých zkratk
- Příloha č. 3 Kalkulace leasingových splátek
- Příloha č. 4 Splátkový kalendář
- Příloha č. 5 Paušální výdaje na dopravu v daňovém přiznání

Příloha č. 1 Seznam použitých účtů

022	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	Rozvahový	Aktivní
031	Pozemky	Rozvahový	Aktivní
042	Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	Rozvahový	Aktivní
082	Oprávky k samostatným movitým věcem	Rozvahový	Aktivní
112	Materiál na skladě	Rozvahový	Aktivní
131	Pořízení zboží	Rozvahový	Aktivní
132	Zboží na skladě a v prodejnách	Rozvahový	Aktivní
211	Pokladna	Rozvahový	Aktivní
213	Ceniny	Rozvahový	Aktivní
221	Bankovní účty	Rozvahový	Aktivní
311	Pohledávky z obchodních vztahů	Rozvahový	Aktivní
321	Závazky z obchodních vztahů	Rozvahový	Pasivní
325	Ostatní závazky	Rozvahový	Pasivní
331	Zaměstnanci	Rozvahový	Pasivní
333	Ostatní závazky vůči zaměstnancům	Rozvahový	Pasivní
335	Pohledávky za zaměstnanci	Rozvahový	Aktivní
336	Zúčtování s institucemi sociál. zabezpečení a ZP	Rozvahový	Pasivní
341	Daň z příjmů	Rozvahový	Pasivní
342	Ostatní přímé daně	Rozvahový	Pasivní
345	Ostatní daně a poplatky	Rozvahový	Pasivní
381	Náklady příštích období	Rozvahový	Aktivní
388	Dohadné účty aktivní	Rozvahový	Aktivní
391	Opravná položka k pohledávkám	Rozvahový	Aktivní
395	Vnitřní zúčtování	Rozvahový	Aktivní
461	Bankovní úvěry	Výsledkový	Daňový
501	Spotřeba materiálu	Výsledkový	Daňový
504	Prodané zboží	Výsledkový	Daňový
512	Cestovné	Výsledkový	Daňový
518	Ostatní služby	Výsledkový	Daňový
521	Mzdové náklady	Výsledkový	Daňový

524	Zákonné sociální pojištění	Výsledkový	Daňový
527	Zákonné sociální náklady	Výsledkový	Daňový
531	Daň silniční	Výsledkový	Daňový
541	Zůstatková cena prodaného DNM + DHM	Výsledkový	Daňový
544	Smluvní pokuty a úroky prodejní	Výsledkový	Daňový
546	Odpis pohledávky	Výsledkový	Nedaňový
548	Ostatní provozní náklady	Výsledkový	Daňový
549	Manka a škody z provozní činnosti	Výsledkový	Daňový
551	Odpisy DNM + DHM	Výsledkový	Daňový
558	Tvorba a zúčtování zákonných opravných položek	Výsledkový	Daňový
559	Tvorba a zúčtování opravných položek	Výsledkový	Nedaňový
562	Úroky	Výsledkový	Daňový
582	Škody	Výsledkový	Nedaňový
591	Daň z příjmů z běžné činnosti – splatná	Výsledkový	Nedaňový
601	Tržby za vlastní výrobky	Výsledkový	Daňový
640	Jiné provozní výnosy	Výsledkový	Daňový
641	Tržby z prodeje DNM + DHM	Výsledkový	Daňový
646	Výnosy z odepsaných pohledávek	Výsledkový	Daňový
648	Ostatní provozní výnosy	Výsledkový	Daňový
668	Ostatní finanční výnosy	Výsledkový	Daňový

Příloha č. 2 Seznam použitých zkratk

DE	daňová evidence
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DPH	daň z přidané hodnoty
HM	hmotný majetek
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NPHM	náhrada za spotřebované pohonné hmoty
PHM	pohonné hmoty
SZN	sazba základní náhrady
ZC	zůstatková cena
ZDP	Zákon o daních z příjmů
ZN	základní náhrady
ZoR	Zákon o rezervách

Příloha č. 3 Kalkulace leasingových splátek



Mercedes-Benz

Mercedes-Benz Financial

Mercedes-Benz Financial Services Česká republika s.r.o.
Daimlerova 2, CZ-148 45 Praha 4 - Chodov
www.mbf6.cz
Zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, v oddíle C, vložka 38656

Leasingová nabídka:

Nabídka číslo: 216245
ze dne: 8.2.2012
vystavil(a): Zelenková

Předmět leasingu:

Škoda Octavia
Kategorie: (osobní automobily - nový)
335 660,00 Kč
cena bez DPH:
67 132,00 Kč
DPH 20 %
402 792,00 Kč
cena vč. DPH:

Zákazník:

QO - plátce DPH
Plátce DPH: ANO
Leasingový Andreas Zelenková
poradce: tel.: +420-271 077 651
e-mail: andrea.zelenkova@daimler.com

Produkt: Finanční leasing, Osobní automobily - FL - Kč

%	Akontace bez DPH Kč	DPH z akontace	Zůstatková h. bez DPH	Leasingová spl. bez vol. služeb		Počet spl. *)	Volitelné služby			Spl. celkem bez DPH	Spl. celkem vč. DPH	Do podpisu vč. DPH	RPSN
				bez DPH	DPH		Havar. poj.	Ostatní poj.	Servis				
0	0,0	0,0	1 000,0	7 580,4	1 516,1	9 096,5	1 - 54 (M)	0,0	0,0	0,0	7 580,4	9 096,5	9 096,5
10	33 566,0	6 713,2	1 000,0	6 820,9	1 364,2	8 185,1	1 - 54 (M)	0,0	0,0	0,0	6 820,9	8 185,1	48 464,3
20	67 132,0	13 426,4	1 000,0	6 061,4	1 212,3	7 273,7	1 - 54 (M)	0,0	0,0	0,0	6 061,4	7 273,7	87 632,1
30	100 698,0	20 139,6	1 000,0	5 329,0	1 065,8	6 394,8	1 - 54 (M)	0,0	0,0	0,0	5 329,0	6 394,8	127 232,4
40	134 264,0	26 852,8	1 000,0	4 635,9	927,2	5 563,1	1 - 54 (M)	0,0	0,0	0,0	4 635,9	5 563,1	166 679,9
50	167 830,0	33 566,0	1 000,0	3 860,8	772,2	4 633,0	1 - 54 (M)	0,0	0,0	0,0	3 860,8	4 633,0	206 029,0
60	201 396,0	40 279,2	1 000,0	3 085,8	617,2	3 702,9	1 - 54 (M)	0,0	0,0	0,0	3 085,8	3 702,9	245 378,1

Volitelné služby:

-> havarijní pojištění

Specifikace	Za období**	Způsob úhrady	Specifikace
Havarijní pojištění	---	---	Prodloužená garance
Pojištění prac. stroje	---	---	Servisní údržba
			Servisní opravy

-> ostatní pojištění

Specifikace	Za období**	Způsob úhrady	Specifikace
Povinné ručení	---	---	-> doplňkové služby
Asistenční služba	---	---	Preuservis
Pojištění skel	---	---	STK + emise
Pojištění zavazadel	---	---	Dálniční známka
Pojištění náhr. vozidla	---	---	-> daně a poplatky
Úrazové pojištění	---	---	Silniční daň
Pojištění právní ochrany	---	---	Rozhlasový poplatek
			Servisní poplatek

Specifikace	Za období**	Způsob úhrady	Specifikace
			Úhrada
			Částka celkem

Poznámky k návrhu leasingové kalkulace:

Částka ve sloupci "Do podpisu vč. DPH" se skládá z těchto položek: Akontace bez DPH, DPH z akontace, první splátka celkem vč. DPH, paušální poplatek vč. DPH, volitelné služby s ročním způsobem úhrady.

Při uzavření leasingové smlouvy na základě tohoto návrhu leasingové kalkulace bude účtován paušální poplatek ve výši 0,00 Kč bez DPH. Tato nabídka je otevřená a nezavazuje žádnou ze stran k uzavření smlouvy!

*) Periodicita splátek: (M) - měsíční, (Q) čtvrtletní, (P) - půlroční, (R) - roční

**) Ve sloupci je uvedena částka k úhradě za období od data vytvoření nabídky do konce kalendářního roku

Tato nabídka je určena pouze právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikatelům

Příloha č. 4 Splátkový kalendář

Číslo splátkového kalendář SK-809568 - 1
Číslo smlouvy: U-809568

SPLÁTKOVÝ KALENDÁŘ

Všechny částky jsou uvedené v Kč
Strana: 2

1. Pořadí splátky:	2. Splátnost:	3. Výše jistiny v Kč	4. Jistina ve splátce v Kč	5. Úrok ve splátce v Kč	6. Výše splátky v Kč	7. Pojistné/Osvobo- zeno od DPH v Kč	8. K úhradě v Kč
1	1.1.2012	337 478,16	-1 818,16	1 818,16	0,00	0,00	0,00
2	1.2.2012	328 695,06	8 783,10	1 828,01	10 611,11	0,00	10 611,11
3	1.3.2012	319 864,38	8 830,68	1 780,43	10 611,11	0,00	10 611,11
4	1.4.2012	310 985,86	8 878,51	1 732,60	10 611,11	0,00	10 611,11
5	1.5.2012	302 059,26	8 926,60	1 684,51	10 611,11	0,00	10 611,11
6	1.6.2012	293 084,30	8 974,96	1 636,15	10 611,11	0,00	10 611,11
7	1.7.2012	284 060,73	9 023,57	1 587,54	10 611,11	0,00	10 611,11
8	1.8.2012	274 988,27	9 072,45	1 538,66	10 611,11	0,00	10 611,11
9	1.9.2012	265 866,68	9 121,59	1 489,52	10 611,11	0,00	10 611,11
10	1.10.2012	256 695,68	9 171,00	1 440,11	10 611,11	0,00	10 611,11
11	1.11.2012	247 475,00	9 220,88	1 390,43	10 611,11	0,00	10 611,11
12	1.12.2012	238 204,38	9 270,62	1 340,49	10 611,11	0,00	10 611,11
13	1.1.2013	228 883,53	9 320,84	1 290,27	10 611,11	0,00	10 611,11
14	1.2.2013	219 512,21	9 371,32	1 239,79	10 611,11	0,00	10 611,11
15	1.3.2013	210 090,12	9 422,09	1 189,02	10 611,11	0,00	10 611,11
16	1.4.2013	200 617,00	9 473,12	1 137,99	10 611,11	0,00	10 611,11
17	1.5.2013	191 092,56	9 524,43	1 086,68	10 611,11	0,00	10 611,11
18	1.6.2013	181 516,53	9 576,03	1 035,08	10 611,11	0,00	10 611,11
19	1.7.2013	171 888,63	9 627,90	983,21	10 611,11	0,00	10 611,11
20	1.8.2013	162 208,58	9 680,05	931,06	10 611,11	0,00	10 611,11
21	1.9.2013	152 476,10	9 732,48	878,63	10 611,11	0,00	10 611,11
22	1.10.2013	142 690,89	9 785,20	825,91	10 611,11	0,00	10 611,11
23	1.11.2013	132 852,69	9 838,20	772,91	10 611,11	0,00	10 611,11
24	1.12.2013	122 961,20	9 891,49	719,62	10 611,11	0,00	10 611,11
25	1.1.2014	113 016,13	9 945,07	666,04	10 611,11	0,00	10 611,11
26	1.2.2014	103 017,19	9 998,94	612,17	10 611,11	0,00	10 611,11
27	1.3.2014	92 964,08	10 053,10	558,01	10 611,11	0,00	10 611,11
28	1.4.2014	82 856,53	10 107,55	503,56	10 611,11	0,00	10 611,11
29	1.5.2014	72 694,23	10 162,30	448,81	10 611,11	0,00	10 611,11
30	1.6.2014	62 476,88	10 217,35	393,76	10 611,11	0,00	10 611,11
31	1.7.2014	52 204,18	10 272,69	338,42	10 611,11	0,00	10 611,11
32	1.8.2014	41 875,84	10 328,34	282,77	10 611,11	0,00	10 611,11
33	1.9.2014	31 491,56	10 384,28	226,83	10 611,11	0,00	10 611,11
34	1.10.2014	21 051,03	10 440,53	170,58	10 611,11	0,00	10 611,11
35	1.11.2014	10 553,95	10 497,08	114,03	10 611,11	0,00	10 611,11
36	1.12.2014	0,00	10 553,95	57,17	10 611,12	0,00	10 611,12
Suma:			335 660,00	35 728,93	371 388,93	0,00	371 388,93

Mercedes-Benz Financial
Services Česká republika s.r.o.
Daimlerova 2, 149 45 Praha 4 - Chodov

Tel.: +420 271 077 601
Fax: +420 271 077 601

IČ: 63997240
DIČ: CZ63997240

Variabilní symbol pro platby dle této smlouvy je 809568

Bankovní účet vedený u:	Pro platbu v CZK:	Pro platbu v EUR:	IBAN (pro platbu v EUR):
UniCreditBank Czech republic a.s.	5822011/2700	5822003/2700	IBAN CZ39 2700 0000 0000 0582 2003
Česká spořitelna a.s.	95572/0800	109882/0800	IBAN CZ89 0800 0000 0000 0010 9882
COMMERZBANK AG, pobočka Praha	10074185/6200	100741800/6200	IBAN CZ28 6200 0000 0000 1007 4185

Příloha č. 5 Paušální výdaje na dopravu v daňovém přiznání

20 ^a)	Částky neoprávněně zkracující příjmy (§ 23 odst. 3 písm. a) bod 1 zákona) a hodnota nepeněžních příjmů (§ 23 odst. 6 zákona), pokud nejsou zahrnuty ve výsledku hospodaření nebo v rozdílu mezi příjmy a výdaji na ř. 10		
30 ^a)	Částky, o které se podle § 23 odst. 3 písm. a) bodů 3 až 13 zákona zvyšuje výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji na ř. 10		
40	Výdaje (náklady) neuznávané za výdaje (náklady) vynaložené k dosažení, zajištění a udržení příjmů (§ 25 nebo 24 zákona), pokud jsou zahrnuty ve výsledku hospodaření nebo v rozdílu mezi příjmy a výdaji na ř. 10	75625	
50	Rozdíl, o který odpisy hmotného a nehmotného majetku (§ 26 a § 32a zákona) uplatněné v účetnictví převyšují odpisy tohoto majetku stanovené podle § 26 až 33 zákona		
61 ^a)	Úprava základu daně podle § 23 odst. 8 zákona v případě zrušení poplatníka s likvidací		
62 ^a)			
70	Mezisoučet (ř. 20 + 30 + 40 + 50 + 61 + 62)	75625	

160 ^a)	Souhrn jednotlivých rozdílů, o které částky výdajů (nákladů) vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmů převyšují náklady uplatněné v účetnictví		
161 ^a)	Úprava základu daně podle § 23 odst. 8 zákona v případě zrušení poplatníka s likvidací		
162 ^a)	paušální výdaj na dopravu 3 os. automobily x 12 měsíců	180000	
170	Mezisoučet (ř. 100 + 101 + 110 + 111 + 112 + 120 + 130 + 140 + 150 + 160 + 161 + 162)	180000	

2

Příloha č. 1 II. oddílu

Identifikační číslo, u podílového fondu se tento údaj nevyplňuje Daňové identifikační číslo, u podílového fondu se uvede daňové identifikační číslo investiční společnosti obhospodařující jeho majetek Pořadové číslo podílového fondu

A. Rozdělení výdajů (nákladů), které se neuznávají za výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, uvedených na řádku 40 podle účtových skupin účtové třídy – náklady

Řádek	Název účtové skupiny (včetně číselného označení)	Vyplní v celých Kč	
		poplatník	finanční úřad
1	54 - Jiné provozní náklady	7562	
2			
3			

Zdroj: [vlastní zpracování na základě formuláře daňového přiznání]

